

BUENOS AIRES
LETO 67
AVGUST
2000
LETO JUBILEJA

duhovno življenje

Od zgoraj navzdol in od leve:

50-letnica mladinskih organizacij SDO in SFZ
v soboto, 17. junija v SH.

1. in 2. Zahvalna sveta maša v cerkvi Marije Pomagaj,

3. odrski prikaz v dvorani,

4. Mešani pevski zbor San Justo,

5. predsedniki in predsednice, ki so vodili organizacijo
v desetletjih.

7. in 8. Domobranska proslava v Našem domu
v San Justu. Foto: Marko Vombergar

V Prešernovem letu

BOŽIDAR FINK

Letos bo 3. decembra preteklo dvesto let, odkar se je v Vrbi na Gorenjskem rodil France Prešeren, 8. februarja pa se je Slovenija z državnim praznikom spominjala stoenainpetdesete obletnice njegove smrti. To leto je bilo razglašeno za Prešernovo leto in so bili s tem povabljeni vsi Slovenci doma in po svetu, da se posebej spominjajo svojega pesniškega utemeljitelja.

Pisati o pomembnih osebnostih ni lahko naloga. Prešernu more dostojno peti hvalnice samo pesniški talent, o njegovi življenjski poti in osebnem značaju ter o analizi in pomembnosti njegovega dela se pišejo znanstvene razprave „prešernoslovcev“. Priložnostni članek lahko samo obudi spomin na pomembnega človeka in odkrije kak osebni pogled nanj ali na katero od njegovih stvaritev.

Ko o Prešernu pišemo v duhovni reviji, je najprej treba pokazati na ločnico med svetnikom in umetnikom. Svetniki svetijo z zgledom osebne popolnosti in dajejo vzore za posnemanje v zvestem izpolnjevanju Stvarnikove volje. Umetniki pa po svoje uporabljajo prejete darove in dvigajo naravo v območja duha, budijo zavest o smislu življenja, povzdigujejo njegovo vrednost in lepoto ter zavestno ali nezavestno sodelujejo s trajnim ustvarjanjem vesolja. Umetniki so lahko veliki po delih, niso pa vedno vzorni v življenju.

Pesnik Prešeren je bil veren in dobrsrčen človek, prepričan krisjtan in odgovoren do ljudi, ki so ga obdajali. Kot sploh tedanji svobodomisleci pa tudi on ni bil zelo navezan na cerkvene ljudi in njegova čustvena razvnetost je odvrčala od tega, da bi si ustvaril redne družinske razmere. Njegovo vdanje resignaciji in včasih obupu ni za vzor kristjanu, saj je treba Božjo voljo sprejemati v vsakem položaju.

Vendar pa ob spominu na Prešerna ne gledamo v njem konkretnega človeka, ampak stoji pred nami kot umetnik, sicer ves človeški, vednar ožarjen s svetlobo poezije. V njej je bogastvo duha, so biseri solz in tolažbe, veličastni povzetki nadnaravnih resnic, včasih

šegava ironija, pa spet visoki spevi prijateljstvu. Prešeren nam je v sedanjem času blizu s tem, kar nam je zapustil v svojih verzih.

In njegova poezija je vedno živa. Naj razlagajo učenjaki, kdaj je nastajala, v kakšnih razmerah in razpoloženju je pesnik delal, kolikokrat so bile njegove stvaritve predelane in prepovedane. Za današnjega uživalca imajo te razlage samo teoretičen pomen. Umetnina

govori neposredno sama po sebi, v vsakem času daje novo sporočilo, ko spominja na zgodovinske izvore sedanjega razvoja ali postavlja pred človeka sliko njegove veličine in revščine ali pa povečuje vrednote, ki naravnavajo posameznika in družbo k pravemu usmerjanju življenja.

Primer umetnine, katere vrednost ni navezana na čas, v katerem je nastajala, je Prešernova Zdravljica. Za nastanek je imela takratne nagibe in svoji dobi primerno vsebino. Po stošestindesetih letih je dala z eno kitico besedilo za slovensko državno himno, vsa pa daje delne osnove za miselno in duhovno oblikovanje slovenskega narodnega programa, ki ga terja naš čas.

Prigodnica nam predstavi družbo prijateljev, ki se pred skušnjavo črnogledosti spodbujajo k poživitvi tako, da

si razvnamajo čustva in jasnijo pogled. To je klic k prijateljstvu ter k odvrčanju od medle otopelosti in miselne zamegljenosti. Družbeno življenje naj se razvema z vlivanjem domovinskega, zdaj tudi državljanskega ponosa, pa tudi z odkrivanjem vsega, kar je Slovenija resnično doživljala in s čimer se sooča za prihodnost.

Nazdravljanje se začenja z dvakratnim klicanjem Boga, naj poživilja deželo, ki nam zdaj pomeni vso Slovenijo, pa tudi ves slovenski svet, h kateremu se prištevamo poleg zamejcev tudi izseljenci. Vsi smo sinovi ene matere domovine, zato bratje in sestre, ki naj nam Bog daje spoznanje, da bi tudi hoteli živeti po bratovsko.

Naslednji vzklík se zdi po izražanju nesodoben, po vsebini pa nakazuje to, kar naj tudi v naši dobi nagiba zavednega Slovence. Poudarek je na narodni svobodi in na državni samostojnosti. Pesnik roti Slovence, naj ohranjajo in branijo, če bo treba, svoj lastni dom, državo, tako kot so jo v davni branili že njihovi predniki.

Da pa si bodo Slovenci mogli sami vladati in uživati ugled pred svetom, ne smejo biti med seboj razdeljeni. Vzpostavljati je treba take odnose, da se bodo vsi lahko mirno pogovarjali v spravnem duhu in zedinjeni o bistvenih narodnih vprašanjih. Samo tako bo imela Slovenija zagotovljeno srečno družbeno življenje.

Pesnik zdaj spet prosi Boga, naj poživilja predvsem mladi rod. V njem gleda lepoto in žlahtnost, torej telesno zdravje in moč ter duhovno plemenitost, s tem pa jamstvo za prihodnost. Njegovo željo, naj krepko raste nov zarod, smemo v današnjem času razumovati kot klic k rodnosti in obsodbo kulture smrti, ki žene narod v izumiranje. Samo če bomo imeli primeren naravni prirastek, se nam ne bo treba bati, da bi nas obvladale in razkrojile sile, ki ne gledajo prijazno na naš obstoj.

Ker je mladina upanje prihodnosti, ji je treba vlivati in krepiti ljubezen do domovine. To je v pesmi povedano tudi za današnji čas, ko se mladim ljudem

Novi delegat slovenskega dušnega pastirstva v Argentini

Na predlog Slovenske škofovske konference je bil za narodnega delegata za Slovence v Argentini imenovan **mons. Jure Rode** za dobo petih let. Za njegovega namestnika (vicedelegata) pa je bil postavljen mons. Jože Škerbec, dosednji delegat.

Slovenska škofovska konferenca je 17. januarja letos imenovala ljubljanskega pomožnega škofa mons. Alojza Urana za odgovornega voditelja pastore Slovencev po svetu za mandatno dobo petih let. Pred njim so imeli to poslanstvo pokojni mons. Ignacij Kunstelj, nato pokojni škof dr. Stanislav Lenič in za njim 2 mandatni dobi koprski škof mag. Metod Pirih. Slovenska škofovska konferenca predlaga krajevni škofovski konferenci kandidata, ta pa ga uradno imenuje.

Mons. Škerbec kot delegat in dr. Lojze Kukovica kot vicedelegat sta bila imenovana 31. decembra 1994 za mandatno dobo petih let.

Novi delegat Jure Rode je bil rojen v lhanu pri Domžalah 27. aprila 1937. Gimnazijske študije je opravil v Adroguetu kot gojenec Rožmanovega zavoda, bogoslovne študije pa v slovenskem begunskem semenišču. Posvečen je bil 8. decembra 1963 v Adroguetu in bil inkardiniran v Ljubljansko nadškofijo. Od leta 1964 je slovenski izseljenski duhovnik v Buenos Airesu. Od leta 1974 inkardiniran v Buenosaireško nadškofijo. Leta 1980 je doktoriral iz cerkvenega prava na Papeški gregorijanski univerzi v Rimu. Od leta 1980 je

bil škofijski notar, od leta 1991 je profesor cerkvenega prava in teoloških predmetov na Pravni fakulteti in Šoli za politične vede na Argentinski katoliški univerzi v Buenos Airesu, od leta 1990 generalni vikar pri Ordinatu za vernike vzhodnih obredov, od 1993 profesor vzhodnega cerkvenega prava na Fakulteti cerkvenega prava Argentinske katoliške univerze, od leta 1995 je član nadškofijskega odbora za kanonizacijske postopke, od leta 1998 sodnik pri buenosaireškem nadškofijskem sodišču. Leta 1992 je bil imenovan za papeškega častnega prelata.

Kot slovenski dušni pastir živi ves čas v slovenski duhovniški hiši in pomaga, kjer je treba. Od leta 1969 do 1975 in od 1981 do 1993 je bil redni dušni pastir v San Martinu, med leti

1980 do 1994 tudi večkrat v Carapachayu. Pri Zvezi slovenskih mater in žena je od začetka do danes duhovni vodja, zadnja leta je član odbora Slovenske kulturne akcije, veliko stikov ima z mlajšimi zakonci v naši skupnosti, večkrat je vodil duhovne vaje in duhovne obnove, pri vseh večjih verskih opravilih v cerkvi Marije Pomagaj je reden spovednik.

Novemu delegatu želimo pri njegovem poslanstvu veliko božjega blagoslova in velikodušnega sodelovanja so-bratov in vernikov.

42. MEDNARODNO VOJAŠKO ROMANJE V LURD

Tradicionalni nasprotnici Nemčija in Francija sta v zadnjih stoletjih prelivali kri milijonov svojih vojakov. Cerkev je tema dvema državama ponudila tisto, kar oba naroda in njuni vojski povezuje: ista kultura, iste vrednote in ista vera. Francoski vojaki že od 1945 romajo v Lurd, vojaki francoske in nemške armade pa so se 1958 prvič zbrali pod Marijinim varstvom v Lurdu. Kasneje so se jima pridružili še Belgijci, Španci, Britanci, Irci, Luksemuržani, Portugalčani, Kanađčani in Amerikanci, zadnja leta pa tudi iz Vzhodne Evrope (Litva, Latvija, Estonija, Ukrajina, Romunija) in Srednje Evrope (Poljaki, Čehi, Slovaki, Madžari, Hrvati in Slovenci). Slovenska delegacija se je romanja udeležila tretjič. Maja letos se je udeležilo romanja 40 slovenskih vojakov, podčastnikov in častnikov. V imenu Slovenske škofovske konference jih je duhovno spremljal duhovnik Jože Plut.

daje obširno znanje iz knjig, premalo pa se vzgajajo k vrednotam modrosti in srca. Med temi vrednotami je narodni in državljanski ponos, ki ga je treba varovati pred strupom mehkužne brezbrčnosti, samoljubja, pretiranega občudovanja tujega, a tudi pred zaprtostjo, oboževanjem svojega in preziranjem vsega, kar ni naše. Iz zdravega patriotizma bodo poganjale moči, da se bo narod mogel ustavljati skušnjavam in naklepom, ki bi mu hoteli ovirati napredek, morda tudi ogrožati obstoj.

Do tod poje Prešeren zdravico deželi in svojim ljudem. Druga kitica, v

kateri prosi deželi in ljudem božje pomoči, je po vsebini najprimernejša za državno himno. V narodnem programu, kolikor ga v osnovnih potezah nakazuje Zdravljica, pa mora biti tudi poglavje o uvrščanju domovine v svetovno družino narodov. Pesnik postavlja na prvo mesto vrednoto mednarodnega miru ter vabi k povezovanju s silami, ki delajo za mir in svobodo ljudi in narodov. V njegovih verzih je mogoče zaznavati tudi skrb za ohranjanje narodne individualnosti in odvrčanje od nevarnih nagnjenj k nekritičnem sprejemanju multikulturalizma.

Pesem izzvani v klic po srčni dobroti in prijateljstvu. V njem je čutiti opomin, da dobrota ni samo v čustvu, temveč je predvsem v pravem mišljenju. To pa pomeni, da je treba spoštovati resnico in hoteti pravico za vse. Če bodo med nami odnosi dobrih ljudi v mislih in čustvih, nas bo Bog poživiljal, da se bomo lahko vsi po bratovsko radovali življenja.

Naj bo ta povzetek in posodobitev pomena Zdravljice naš spomin na Franceta Prešerna, genija visoke umetnosti in utemeljitelja kulturne podobe slovenstva.

Posvečenje novih slovenskih škofov

Na binkošti ponedeljek, 12. junija, je bil v ljubljanski stolnici posvečen v škofa prelat **Andrej Glavan**, ljubljanski pomožni škof. Slovesnosti se je udeležilo veliko število vernikov in duhovnikov ter škofje: naslovni škof Vekoslav Grmič, pomožni škofje Alojz Uran, Jožef Kvas, Jožef Smej, nadškof dr. Alojzij Šuštar in ordinariji soposvečevalci nadškof in metropolit dr. Franc Rode, dr. Franc Kramberger in Metod Pirihi ter nuncij Edmond Farhat. Peli so združeni zbori iz Ljubljane (komorni zbor Anton Foerster, stolni mešani zbor) in Stare Loke (mešani župnijski) pod vodstvom prof. Jožeta Trošta. Za življenjsko vodilo si je novi škof Glavan izbral besede, ki jih je izrekla Marija v Kani Galilejski: *Karkoli vam reče, storite!*

Prof. dr. Anton Stres je prejel ško-

Ljubljanski pomožni škof **ANDREJ GLAVAN**

fovsko posvečenje za novega pomožnega škofa mariborske škofije v mariborski stolnici na praznik sv. Janeza Krstnika, 24. junija. Pri slavlju so peli združeni pevski zbori stolne župnije, župnij Slivnica pri Mariboru, Brezje in Sveta Trojica v Slovenskih Goricah ob spremljavi komornega orkestra mariborske opere in orgel. Obred posvečenja so opravili mariborski škof dr. Franc Kramberger, nadškof Rode in škof Pirihi v navzočnosti vseh drugih slovenskih škofov, vizitatorja lazaristov Zdravka Pogorelca, predstavnikov vlade (dr. Andrej Bajuk z nekaterimi ministri, rektorjev mariborske in ljubljanske univerze, predsednika Slovenskega svetovnega kongresa, županov Ptuja, Rogaške Slatine in Rogatca ter številnih vernikov. Za škofovsko geslo si je škof Stres izbral vese-dilo: *Vse delam zaradi evangeli-ja*

.Prvič v zgodovini obnovljene in razširjene koprške škofije so v sredo, 5. julija, dobili pomožnega škofa - **dr. Jurija Bizjaka**. Ta dan, na god slovanskih apostolov in sozavetnikov Evrope - sv. bratov Cirila in Metoda, so ga posvetili v koprski stolnici. Glavni posvečevalec je bil koprski škof mag. Metod Pirihi, soposvečevalca pa sta bila ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode in mariborski škof dr. Franc Kramberger. Škof Bizjak je za svoje geslo izbral geslo: *Pogum, vse ljudstvo v deželi*. Dr. Jurij Bizjak bo po pojasnilu iz tiskovnega sporočila v veliko pomoč Metodu Pirihiu. Škofija je velika in obsega območje od Trente do morja.

jonsko semenišče Redemptoris Mater. Slovesnosti se je udeležilo 40 škofov in več kot 500 gostov. Semenišče je 1990 ustanovil primas Glemb in sicer za potrebe nove evangelizacije ter za pomoč škofijam, ki trpijo zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev, posebej še v državah ne-

Mariborski pomožni škof **DR. ANTON STRES**

Koprski pomožni škof **DR. JURIJ BIZJAK**

kdanje Sovjetske zveze. Za rektorja je bil imenovan duhovnik ljubljanske nadškofije Alojzij Oberstar, ki je tudi vodil njegovo židavo in že 10 let skrbi zanj. Semenišče je v 10 letih dalo 42 duhovnikov, sedaj pa je v semenišču 73 bogoslovcev 16 narodnosti.

SLOVENEK REKTOR SEMENIŠČA V VARŠAVI

Poljski primas Josef Glemp je na 80. rojstni dan Janeza Pavla II. 18. maja v Varšavi blagoslovil novo škofijsko misi-

Glavni svetniki v avgustu

1. avgust - Sv. Alfonz Marija Ligvorij, škof in cerkveni učitelj: Sv. Alfonz Ligvorij (1697-1787) iz Neaplja je ustanovil družbo redemptoristov za oznanjevanje evangelija preprostemu ljudstvu in je vplival na življenje vernikov tudi z mnogimi spisi.

4. avgust - Sv. Janez Marija Vianney, duhovnik: Sv. Janez Vianney (1786-1859) je znan kot arški župnik, ki je s svojo preprostostjo in gorečnostjo kot spovednik, pridigar in spokornik privedel mnogo ljudi h Kristusu.

7. avgust - Sv. Kajetan, duhovnik: Sv. Kajetan (1480-1547), sprva pravnik in vodja papeške pisarne, se je odlikoval po apostolskem delovanju med laiki. Pozneje je postal duhovnik in z nekaterimi sobratmi ustanovil družbo teatincev v Rimu. Umrl je v Neaplju.

8. avgust - Sv. Dominik, duhovnik, ustanovitelj dominikancev: Sv. Dominik (ok. 1170-1221), Španec po rodu, je ustanovil red pridigarjev, ali, kakor pravimo navadno, red dominikancev in z njim odstranil iz zahodnih dežel nevarnost albižanskega krivoverstva. Umrl je v Bologni v Italiji.

14. avgust - Sv. Maksimilijan Kolbe, duhovnik in mučenec: Sv. Maksimilijan Kolbe (1894-1941), minorit in velik častilec Marije Brezmadežne, je v koncentracijskem taborišču Oswieczzinu na Poljskem namesto družinskega očeta prostovoljno preстал mučeniško smrt na dan pred velikim šmarnom leta 1941.

16. avgust - Sv. Rok: Sv. Rok (ok. 1295 - ok. 1327) je po ljudskem izročilu iz južne Francije romal v Rim, ko je izbruhnila kuga. Povsod je pomagal bolnikom in se nazadnje tudi sam nalezil kuge. Ko je v 15. stoletju spet izbruhnila ta bolezen, se je njegovo češčenje zelo razširilo tudi v Sloveniji.

20. avgust - Sv. Bernard, opat in cerkveni učitelj: Sv. Bernard (ok. 1090-1153) je bil cistercijski opat v francoskem samostanu Clairvaux, velik častilec

Matere božje v besedi in dejanju, bojevnik za cerkveno edinstvo in slaven pridigar na cesarskih dvorih.

21. avgust - Sv. Pij X., papež: Sv. Pija X. (1835-1914) je božja previdnost privedla od kaplana, župnika in škofa leta 1930 na papeški sedež. Veliko si je prizadeval za notranjo prenovno Cerkev. Znan je zlasti po svojem odloku o zgodnjem in pogostem obhajilu.

22. avgust - Devica Marija Kraljica: Praznik Marije, kraljice nebes in zemlje, je vpeljal v bogoslužje Pij XII. leta 1945. Ker je božja mati v nebesa vzeta, je deležna tudi kraljevanja svojega Sina.

24. avgust - Sv. Jernej, apostol: Sv. Jernej ali Bartolomej je bil eden dvanajstih Jezusovih apostolov (v evangeliju se imenuje tudi Natanael). Kristus je daroval svoje življenje v Armeniji.

25. avgust: Sv. Ludovik: Sv. Ludovik IX. (1214-1270) je 1226 postal francoski kralj in je kljub državnikiškim poslom živel svetniško. Umrl je v Tunisu za tifusom, ko je šel na križarsko vojno.

27. avgust - Sv. Monika: Sv. Monika (331-387) je bila mati sv. Avgušтина, doma iz sedanje Alžirije. Veliko je pretrpela in molila za svojega sina in po dolgih letih dosegla njegovo spreobrnitev.

28. avgust - Sv. Avguštin, škof in cerkveni učitelj: Sv. Avguštin (354-430), eden štirih velikih cerkvenih učiteljev latinske Cerkev, je iz rodne Alžirije prišel v Severno Italijo, kjer je spoznal sv. Ambroža in se ob njem spreobrnul. Umrl je kot škof v Hiponu v Severni Afriki.

29. avgust - Mučeništvo Janeza Krstnika: Evangeliji in judovski zgodovinar Jožef Flavij poročajo, da je bil sv. Janez Krstnik obglavljen zaradi svojega poslanstva.

30. avgust - Sv. Roza iz Lime, devica: Sv. Roza (1586-1617) iz Lime, prestolnice države Perú, je s svojim bogoljubnim življenjem, polnim molitve, spokornosti in dobrih del v službi potrebnim, odličen „cvet krščanstva“ v Južni Ameriki.

Praznik Marijinega VNEBOVZETJA

V predverju bazilike sv. Petra v Rimu je velika marmorna plošča, na kateri so napisani poleg papeža Pija XII. kardinali, patriarhi, metropolitani, nadškofi in škofi, ki so bili 1. novembra 1950 navzoči pri razglasitvi verske resnice o Marijinem vnebovzetju - med imeni škofov je tudi ime ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je bil tedaj v izgnanstvu. Z razglasitvijo te verske resnice je papež Pij XII. v krono Marijinega češčenja vstavil nov biser - njeno vnebovzetje ne samo z dušo, ampak tudi s telesom. Te Marijine odlike se danes vesele nebesa z vsemi prebivalci. Pridružimo se jim tudi mi s prošnjo, da bi tudi mi po smrti vstopili v to slavo, v katero je vstopila Marija takoj po svoji smrti tudi s telesom. Zato moramo biti Mariji čimbolj podobni in brez greha.

Lepa je zarja, ki se v jasnem jutru dotika in prebuja vrhove gora. Še lepši pa je sončni zahod, ki krona dan po delu. V Marijinem življenju je jutranja zarja skrivnost njenega brezmadežnega spočetja. Sončni zahod pa je njena smrt in slavno vstajenje, kateremu je takoj sledilo vnebovzetje. Marija gre v nasprotju z drugimi svetniki po smrti ne samo z dušo, ampak tudi s poveljanim telesom v nebesa. Papež Pij XII. je kot vrhovni učitelj vere in pravosti po karizmi nezmotljivosti razglasil versko resnico, da je bila „Marija po končanem teku svojega življenja vzeta z dušo in telesom v nebeško slavo“. Čeprav v Svetem pismu glede tega ni izrecne potrditve, je pa resnica v njem vsebovana tako, kot je cvet vsebovan v semenu. Marijino vnebovzetje je tudi apostolska tradicija in tako del razodetja. Razlog Marijinega vnebovzetja je njeno brezmadežno spočetje in božje materinstvo.

Marija je bila v nebesa vzeta tudi s telesom, ker je brezmadežna in ima zato skupaj s Kristusom popolno zmago nad Satanom, ki je povzročitelj prvega greha in izvirnega greha vseh Adamovih potomcev. Tega greha je bila Marija obvarovana, ker je Kristusova mati. Posledica izvirnega greha je, da je človeštvo obsojeno na smrt in trohno. Marija je prostovoljno umrla, da bi bila tudi v smrti podobna Jezusu,

svojemu sinu, ki pa je po smrti vstal iz groba. Tudi Marijino telo ni smelo razpasti, ampak je moralo vstati iz groba in vstopiti kot Jezusovo poveljano v nebesa. Marijino vnebovzetje je sad njene brezmadežnega spočetja.

Drugi razlog za Marijino vnebovzetje je to, da je Božja mati. Njeno dostojanstvo Božje matere je največji razlog za njeno vnebovzetje. Jezus, njen sin, je od nje prejel telo. In kakor ni Jezusovo telo strohnelo, se isto more reči tudi za Marijino telo. Jezus ni mogel dovoliti, da bi bilo telo, ki je njemu posredovalo človeško naravo, podvrženo trohno in razpadu. Sv. Robert Belarmin, cerkveni učitelj, je zapisal: „Moj duh se vznemirja že ob sami misli, da bi tisto deviško telo, ki je dalo svetu Božjega Sina, moglo postati prah in hrana črvom.“ Papež Pij XII. pa je ob razglasitvi verske resnice o Marijinem vnebovzetju zapisal: „Za nas je velika čast, da imamo v nebesih Marijo, ki jo častijo angeli in svetniki in sedi na Sinovi des-

nici na vzvišenem prestolu.“ Italijanski pesnik Dante pa je zapisal: „Devica in Kraljica nebes, brezmadežna in lepa, sebe si imenovala Dekla Gospodova, a si Gospa“.

Marijino vnebovzetje je poroštvo, da smo v to slavo poklicani tudi mi. Ta misel je navdihovala kar vse pričevalce in mučence v vseh stoletjih, zlasti pa v stoletju, ki se je izteklo. Eden takih je sv. Maksimilijan Kolbe, ki ga je Marija vnebovzeta na predvečer svojega največjega praznika leta 1941 rešila trpljenja in ga vzela v svojo slavo. O njegovem pričevanju je papež Janez Pavel II. ob svojem obisku Poljske in Auschwitza - Oswiecizma dne 7. junija 1979 med homilijo rekel tudi tole: „To je zmaga, ki premaga svet - naša vera. To mi prihaja na misel, ko stojim na tem kraju, kjer je neki človek - p. Maksimilijan Kolbe - dosegel posebno zmago z vero, ki je rodila najprej ljubezen do Boga in nato do bližnjega, da je bil pripravljen dati svoje življenje namesto družinskega očeta. Kolbejevo življenje se ni moglo

drugače končati. Prostovoljno se je javil, da gre v „bunker smrti“ namesto svojega rojaka moža in očeta. Hotel je spremljati skupino devetih soobsojencev, jim biti v pomoč in jih spremljati v zadnji uri. Od trenutka, ko je bil oče Maksimilijan z njimi, se niso več čutili

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA AVGUST

Splošni: Da bi se mladi kristjani vsega sveta združili v pričevanju: Jezus Kristus je Božji Sin, ki je prišel, da bi prebival med nami.

Misijonski: Da bi si Cerkve v Oceaniji v plemenitem misijonskem duhu prizadevale za širjenje Božjega kraljestva.

Slovenski: da bi vsakoletna obnova posvetitve našega naroda Božji materi poglobila našo zvestobo Bogu.

GOVOR NA GORI

WILHELM HÜNERMANN

Nevihta se je z zamolklim grmenjem oddaljevala. Veter je razgnal temne oblake. Jezerska gladina je kot veliko ogledalo zasijala v spomladanskem soncu.

Jezus se je s svojimi učenci vzel na goro, ki se je dvigala nad jezerom. Množica mu je sledila. Ko je našel primeren prostor, je sedel na izbočeno skalo.

Ljudje so se ustavili in posedli okrog.

Z blagim pogledom je preletel ožarjena pobočja, tiho jezero, v katerem se je modro nebo poljubljalo s tisočnimi sončnimi žarki, oljke, katerih srebrnosivo listje je mehko podrtavalo, rdeče razkošje akacij, in skrivenčeno grmičje divje murve.

To je njegova domovina, njegova Galileja, čudovit božji vrt. Z vsakim vlaknom svojega bitja je vezan na ta delček zemlje. Ljubi njeno lepoto, njeno prisrčnost in ljubkost. In vse to se je krepko čutilo v njegovih govorih, iz katerih je dihala topla domačnost in neko globoko, prirojeno čustvo ljubezni do rodne grude.

same in brez pomoči. Krike obupa je v bunkerju smrti zamenjala molitev in pričakovana smrt in pomenila odrešenje in upanje. Poskušali so celo zapeti." Zadnji med njimi je umrl Maksimilijan. Marija, ki jo je vse življenje otroško ljubil in širil njeno čast, pa je vzela k sebi. In kot sv. Maksimilijan Kolbe so tako pričevali za vero, Cerkev in Kristusa tudi drugi pričevalci in mučenci v vseh stoletjih, zlasti v minulem 20. stoletju. Svet je kovačnica, v kateri Bog kuje svetnike. V kovačnici pa pri oblikovanju žarečega železa letijo iskre in udarja kladivo. V trpljenju in preizkušnjah zorimo v tej kovačnici za nebesa"

Marija vnebovzeta je bila žena molitve - molitev je zato poroštvo tudi za naše zveličanje. Da bi vse življenje Marijo v tem posnemali, za to jo prosimo večkrat.

Naravno je, da se vsi bojimo smrti, ker je smrt kazni, in le kdo se kazni ne boji. In vendar je smrt edini prehod v večnost. Večnost pa bo srečna, če bomo imeli poravnane vse račune z Bogom in bližnjim.

Pa vendar! Kaj je lepota galilejske pomladi v primeri z veličastjem božjega kraljestva, odkoder izhaja! Izpred njegovih oči je za trenutek izginila zemeljska vsakdanost. Njegova božje-človeška duša je zahrepenela po vratih večne domovine. Prišel je, da bi človeške brate pripeljal v to večno domovino. Spregovoril je. Takrat je njegovo oznanilo mogočno razodetje poti, ki vodijo v nebeško kraljestvo. Njegove besede so slovesno donele prek valovitega jezera ter zamirale v skalnih bregovih:

„Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.

Blagor žalostnim, kajti potolaženi bodo. Blagor krotkim, kajti deželo bodo pode- dovali.

Blagor lačnim in žejnim pravičnosti, kajti nasičeni bodo.

Blagor usmiljenim, kajti usmiljenje bodo dosegli.

Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali.

Blagor tistim, ki delajo za mir, kajti imenovani bodo Božji sinovi.

Blagor tistim, ki so zaradi pravice pre- ganjani, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.

Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse hudo o vas lažnivo govorili. Veselite se in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko."

Tedaj so vsi ponižani, zgarani, obteženi, ubogi v duhu, reveži in berači, izkoriščani ribiči z jezera, dninarji in vsi tisti, katerih življenjska pot je bila posuta s solzami, dvignili glave. Zvezde upanja so se druga za drugo vžigale na temnem nebu njihovega življenja. To je resnično razveseljujoče oznanilo, to je evangelij, ki lahko premaga vse trpljenje sveta.

Učenec Janez je poslušal in oči so mu žarele. Njegova duša je kot izsušena zemlja vpijala vsako učenikovo besedo. Da, to je On, učitelj veselja in srčne dobrote, oznanjevalec življenja in sreče, ki jo daje Bog. Kakšna sprememba! Še pred nekaj dnevi je vihtel bič, pred nekaj urami so njegove besede sekale kot meč in vžigale kakor ogenj.

Vse združuje v sebi: kipečo strastnost preroka, resnost očeta in dobroto mate-

re. Razodeva se kakor Jahve, ki je govoril v ognju na Sinaju, v puščavskem viharju in lahнем pihljanju vetra. Kot brezmejna globina morja je njegova duša. Poln nasprotij je in vendar v neizmernem bogastvu njegovega duha vse navidez nezdružljivo postaja eno. Ni besede, ki bi mogla obseči to duhovno polnost, ni pojma, ki bi mogel izraziti veličino njegove osebnosti.

Vse že tako lepo ustaljene pojme je prevrednotil: revni so bogati, žalostni srečni, solze postajajo veselje. Še nikdar ni noben človek tako govoril. Ob njem se lomijo vse človeške norme, običaji in celo naravne zakonitosti.

Njegova beseda še naprej ruši, gradi, obnavlja. Pogloblja postavbo. Daje ji novo vsebino. Prav nič ne zmanjšuje božjih zapovedi, zapisanih na sinajskih ploščah. Razlika med sinajsko in njegovo postavbo je v tem, da je sinajska vklesana v kamen, on pa svojo kleše v srca. V njegovem govoru čutijo oblast, ki je večja od Mojzesove.

„Slišali ste, da je bilo rečeno prednikom..., jaz pa vam pravim...!"

Gora ob jezeru je postala novi Horeb. Od tu sije duhovna luč svetleje, kakor je nekoč sijal ogenj s Sinaja.

Jezusova zapoved zahteva iskrenost srca. Ni samo zunanje dejanje dobro ali slabo, tudi najbolj skrita misel tvojega srca te obtožuje pred Bogom.

Lažna pobožnost farizejev ne vodi k njemu. Hinavci so, ki povsod trobentajo o svojih dobrih delih, postajajo na križiščih ter pobožnjakarsko obračajo oči, tekajo okrog oblečeni v raševino in posuti s pepelom, da bi vsem pokazali svojo veliko spokornost. K Bogu, k blaženosti vodijo le dobra dela, pri katerih levica ne ve, kaj daje desnica, molitev v tihi zbranosti, post, ki ga nihče ne opazi.

Učenikov pogled je obstal na Tiberiji. Herod Antipa jo je bil zgradil na nekdanjih grobovih v čast cesarju Tiberiju ter jo po njem imenoval. Ponosno so se dvignili stolpi in zidovi razkošne palače, blestel je beli marmor, sijaj zlate strehe je jemal vid. Četrtni oblastnik se je tu utapljaj v bogastvu, se naslajal in užival. Poteze na Gospodovem obrazu so postale ostre in trde kot kremen. Preko glav pa je zadonelo strogo in neusmiljeno: „Gorje!"

„Gorje vam, bogataši, kajti vso tolažbo že imate!

Gorje vam, ki ste zdaj siti, kajti stradali boste!

Gorje vam, ki se zdaj smejete, kajti

žalovali in jokali boste!"

Revnim zakliče:

„Ne nabirajte si zakladov na zemlji, kjer jih uničujeta molj in rja!... Nabirajte pa si zaklade v nebesih! Kjer je namreč tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce!"

Je opazil dvom na obrazih svojih poslušalcev? Se bogati ne počutijo varne, niso srečni in zadovoljni? Jih ne varuje ravno njihovo bogastvo težkih skrbi? Učenik odgovarja:

„Ne bodite v skrbih za svoje življenje, kaj boste jedli ali kaj boste pili, in ne za svoje telo, kaj boste oblekli!..."

Priletel je droben ptič in obstal na bližnji oljki. Čisto majhen je bil in lahek kot peresce. Oljčna vejica se pod njim skoraj da ni upognila in vendar je bila njegova obleka kraljevsko razkošna. Kakor da bi ga nežna roka ogrnila z delčkom kristalno modrega neba. Razposajeno je skakljaj na tanki vejici in veselo prepeval svojemu Stvarniku. Ob pogledu na tega drobnega pevca je Jezusov obraz spreletel dobrohoten smehljaj. Pokazal je nanj in rekel:

„Poglejte ptice pod nebom! Ne sejejo in ne žanjejo niti ne spravljajo v žitnice, in vendar jih vaš nebeški Oče živi. Ali niste vi več vredni kot one?"

Njegov pogled je zdaj sledil letu pisanega vrabca, dokler ta ni utonil v cvetočem morju škrlatnih anemon. Cvetiče pobočje, ki se je prelivalo v vseh močih barvah posuto z zlatimi sončnimi žarki, je bilo podobno dragocenemu kraljevskemu plašču. In spet je spregovoril:

„Poučite se od lilij na polju, kako rastejo. Ne trudijo se in ne predejo, toda povem vam; še Salomon v vsem svojem sijaju ni bil oblečen kakor ena izmed njih. Ne bodite torej v skrbih!... Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse drugo vam bo naravnano!"

Juda Tadej, iz katerega je trdo kmečko delo napravilo en sam splet jeklenih mišic, je s svojim bratom vztrajal med množico. Zmajeval je z glavo in zamišlje-no motril svoje žuljave dlani. „Kakšno neumno besedičenje pa je spet to?" si je tiho dejal. „Naj torej pustimo, da plugi zarjavijo na poljih? Da se ne bi več trudili ne z živino, ne s polji? Da bi opustili setev in žetev? Naj mar stojimo križem rok in čakamo, da nam vse pade z neba?"

Vendar Gospod ni hotel reči, da delo ni potrebno, ampak je le opominjal pred pretirano skrbjo, pred tistim nenasitnim hlastanjem po bogastvu, ki te lahko po-

polnoma zaslužnji. Tako priklenjen na svoje skrbi in svojo posest, pa se ne moreš dokopati do duhovnih dobrin.

Gospod je poslušalce vodil vedno višje. Ta duhovna pot je bila strma, svetla in bela kakor gorska steza na zasneženem Hermonu. Bila pa je tudi vsa poledenela in daleč proč od varnih cesarskih cest. Smerokaz za to tvegano pot je bila zapoved, kakršne svet doslej še ni slišal:

„Slišali ste, da je bilo rečeno: Oko za oko in zob za zob. Jaz pa vam pravim: ne upirajte se hudobnežu, ampak če te kdo udari po desnem licu, mu nastavi še levo. Če se hoče kdo pravadati s teboj in ti vzeti obleko, mu pusti še plašč. Če te kdo prisili eno miljo daleč, pojdi z njim dve!"

Množice so zbegano prisluhnile. Kakšna zapoved! Mar lahko mirno gledaš, če te nekdo izkorišča in ti pleni prigarano lastnino?

Zelot Simon je z nogo jezno udaril ob tla. Besen je bil. Sovražno je pogledal rimskega dekurijskega, ki je stal ob robu množice. Videl je, s kakšnim prezirom jih motri. Slutil je njegove misli.

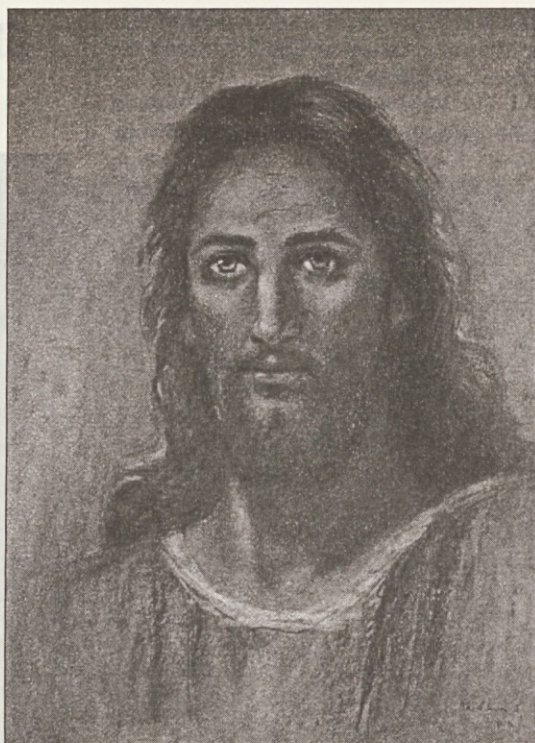
„Da, Tako! Tako je prav! Kar tako napreji! Tako vas bomo lahko, bedake, brez boja do konca odrli!" In to naj bi bil Kristus? Da bi to revše, ki se bori proti nasilju, rešilo Izrael? Oslarija.

Simon Peter se je negotovo in nemirno oziral okrog. Ta nauk je bil pretežak za njegovo glavo. Tudi vrla ribiča Jakob in Janez ga nista doumela.

V senci sikomore je čepel Aristion, suženj grškega rodu, ki je bil sicer bralec in tajnik rimskega poveljnika v Kafarnaumu. Centurij mu je naročil, naj skri-vaj nadzoruje galilejskega ljudskega govornika in mu poroča, o čem govori. Odlično izobraženi mladi mož ni niti za trenutek odmaknil pogleda z Gospodovega obraza. Bolj kakot Učeniški najbolj zaupni učenci, je ta pogan, ki je sicer končal atensko šolo, zaslitil nravno veličino v Gospodovih besedah.

Podiral je med ljudmi stare odnose ter gradil pristno človeško. To, kar je sedaj govoril, je presegalo vsako pričakovanje. Strma pot, na katero je bil stopil, ga je pripeljala v vrtoglave višine.

Na vrhu smo! To je resnično konec zadnjega, najvišjega raztežaja. Vse zeme-

ljsko je globoko spodaj. Človek stoji sam pred skrivnostno vabljivo modrino neba.

Toda, kdo naj to razume? Nekaj sika-rije, pripadnikov tajne zarotniške bande, ki se je potikala po galilejskem pogorju, je zaklelo in jezno odšlo.

„Od njega nimajo kaj pričakovati!" so mrmrali. „Če sprejmemo njegov nauk, bomo večno ostali sužnji." Zelot Simon se je komaj obvladal. Njegov brat Jakob ga je le s težavo miril.

Juda Iškarjot je mrko gledal v tla. Oboževal ga je, ko je vihtel bič, strastno bi mu služil kot uporniku. Sedaj pa se ta Jezus navdušuje za uboštvo, krotkost in kar je najbolj neumno - za ljubezen do sovražnikov. Obraz se mu je spačil od razočaranja. Težko je razumeti in še težje uresničiti načelo, da je večji junak tisti, ki molče trpi, kakor pa tisti, ki se bori z ognjem in mečem. Nasprotnikov meč najhitreje zarjavi in otopi, če ga pustiš na miru. Juda Iškarjot tega ni hotel in moral tudi ni mogel doumeti.

Gospod je dospel na najvišji vrh svojega oznanjevanja. Sam, vzvišen nad vse materialno in duhovno stvarstvo. Osamljen, čeprav ljudje okoli njega skoraj hodijo drug po drugem. Na tem najvišjem vrhu duhovnosti si želi samo še to, da bi se srečal z Očetom. Tišina. Potem se njegov duh zopet vrne k množici povprečnežev. Uči jih moliti. Govori jim o tem, kako naj se pogovarjajo z Bogom. Res-

nična molitev je daleč od svetohlinskega žebranja farizejev. Razširil je roke, se ozrl v nebo in govoril:

„Vi torej molite takole: Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime. Pridi tvoje kraljestvo. Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh; in odpusti nam naše dolge, kakor smo tudi mi odpustili svojim dolžnikom; in ne vpelji nas v skušnjavo; temveč reši nas hudega. Amen!”

Ta zadnji 'amen' je slovesno zadonel pod sinjim modrim nebom. Ozračje je vztrepetalo. Sončni žarki so prisluhnili, se stopili z večnostnim odmevom Učnikov besede in jo ponesli v brezmejno prostranosti osončij. Množice so obnemele. Ob doživetju ljubezni, življenja in smrti se čas za trenutek ustavi. Tudi sedaj ob razodetju molitve sta človek in vesolje obstala. Ljudje so strmeli. Kakor je bila kratka in preprosta tam molitev, vendar se je vsakomur zdela, da jo je Gospod prav zanj izrekel. Četudi so se pogosto upirali, dvomili, se ogorčeno protivili in godrnjali nad Jezusovim naukom, je vendar veličina besed prav vse pritegnila. Da, tako! To je molitev! Pristrčna, preprosta, otroško zaupna in -popolna! Z njo človek vse pove Stvarniku! Nova, velika, čudovita govorica! Dokler bo stal svet, bo odmevala s človeških ustnic! Večna je. Postala bo upanje ljudem vseh jezikov, narodov in časov:

'Oče naš!'

Klefov sin Jakob, tih, resen, poduhovljen mož, je naslonil glavo v razprte dlani. Marsikaj se mu je v Jezusovem nauku zdelo trdo, tuje in nesprejemljivo. Marsikater Jezusove misli pa se je tudi Jakobova duša z vso ljubeznijo oklenila. Ta molitev je preprostega kneta popolnoma prevzela. Tako govori lahko samo človek, ki živi z Bogom.

RUSKI PREDSEDNIK PUTIN OBISKAL PAPEŽA

Papež Janez Pavel II. je 5. junija sprejel ruskega predsednika Vladimirja Putina z 19-članskim spremstvom. Pričakovali so, da bo papeža povabil na obisk Rusije, kar sta že storila Gorbačov in Jelcin, vendar Putin povabila ni izrekel, ker poglavar ruske pravoslavne Cerkve patriarh Aleksej II. meni, da je treba prej rešiti še nekaj vprašanj med pravoslavno in katoliško Cerkvijo.

Mojzes nove dobe

FRANCI PETRIČ

V čem je novost, ki jo je prinesel Janez Pavel II.?

Najprej v njegovem pristopu k človeku. Klic, naj se človeštvo otrese strahov, je bil izraz njegove notranje drže, ki jo je pridobil v izkušnji dveh totalitarizmov, ki sta hotela uničiti človeka. Novost Janeza Pavla II. je v pojmovanju dostojanstva človeka od spočetja naprej. To je vsebina vseh njegovih govorov ob pastoralnih obiskih po svetu in v Italiji. Na ta način je Janez Pavel II. naredil glas Cerkve za glas vseh, ki sicer nimajo nobenega glasu v svetu. Od prve papeževe okrožnice Človekov Odrešenik v letu 1979 naprej daje jasno vedeti, da človek ne sme biti suženj nobene ideologije, nobenega sistema in nobene stvari, ki jo je sam izumil in naredil. Ne govori samo o socialnih pravicah, niti ne samo o katerikoli drugih, ampak vedno obravnava

človeka kot celostno bitje. Zato ima njegova beseda večjo moralno težo kot kogarkoli drugega.

Druga novost Janeza Pavla II. je v njegovem opravljanju papeške službe. Že od prvega večera, ko se je pojavil na balkonu bazilike sv. Petra, je napovedal drugačen, prav nič tradicionalen slog nastopanja. Nagovoril je ljudi v italijanski. Prekinil je stoletno uporabo množine (majestetični mi) v nagovorih. Vedno hoče biti razumljiv. Tega ne bomo nikoli pozabili Slovenci, ker nas je od prvega srečanja pozdravljal v domačem jeziku. Kakšno samozavest smo lahko dobili v množici drugih narodov na Trgu sv. Petra, ko nas je nagovoril po slovensko. Nikoli ne bom pozabil množice, ki je pritiskala na eni splošnih avdienc na pepelnico leta 1981 z vseh strani k ograji, ko sem sredi vsestranskega kričanja in stezanja rok, da bi pritegnili pozornost, v polomljeni italijanščini povedal, da sem iz Slovenije in mi je v slovenščini podelil blagoslov! To ni bilo vnaprej pripravljeno, ne narejeno, bilo je pristno in toplo človeško. Papež Slovan je vedel za nas! Janez Pavel II. je znal od začetka preseči vse prepreke, ki so ga ločile od ljudi. Komaj 24 ur po svoji izvolitvi je na primer vz-

Zakaj blatijo papeža Pija XII.?

Čeprav je papež Pij XII. obsojal nacizem in komunizem ter med drugo svetovno vojno rešil življenje številnim Judom in drugim ogroženim ljudem, je bil deležen obsodb.

Jezuit Peter Gumpel, odgovorna oseba v postopku za razglasitev papeža Pija XII. (1939-1958) za blaženega, je v predavanju, ki ga je imel nedavno v Rimu, obsodil „pretkano obliko preganjanja“ papeža Pija XII., ki je v resnici naredil vse, kar je mogel, da bi med drugo svetovno vojno rešil kar največ preganjanih in ogroženih ljudi. Takšno zadržanje do velikega voditelja Cerkve je predavatelj ocenil za „sistematično gonjo“ proti omenjenemu papežu.

Apostolski nuncij v Nemčiji Eugenio Pacelli - poznejši papež Pij XII. - je v štiridesetih od svojih štiriinštiridesetih javnih govorov obsodil komunizem, pa tudi nacizem. Pri svojem slovesu od Nemčije leta 1929, štiri leta pred Hitlerjevim prevzemom oblasti, je v zvezi z dviganjem nacizma govoril, kako zelo nevaren človek je Hitler: „Ta človek je popolnoma obseden od samega sebe, gre prek trupel in pohodi vse, kar mu je na poti.“ Njegova obsodba nacizma se je popolnoma „pokrivala“ s tisto od nemških škofov. „Hitlerjev rasiistični režim je bil v nasprotju z obsodbo antisemitizma, ki jo je izrekel Vatikan že leta 1928,“ je pri predavanju povedal p. Gumpel.

V pogovoru s časnikarji, ki je sledilo predavanju, je omenjeni jezuit povedal, da sedanjo gonjo proti papežu Piju

XII. „orkestrirajo sile, ki jih zanima diskreditacija katoliške Cerkve, med njimi prostozidarji, komunistični prijatelji in tudi nekateri judovski avtorji. Pri njih gre le za posamične izjave, kajti številni drugi judovski krogi nikakor ne napadajo papeža Pija XII., marveč mu priznavajo zasluge pri reševanju Judov. Katoličani bi se morali odločno upreti tej „obrekliji gonji“, izjavlja p. Gumpel in spominja na to, da je sedanji papež stalno odločno odklanjal napade na

svojega prednika, češ da so zgodovinsko neutemeljeni.

Gumpel je tudi povedal, da se postopek za razglasitev papeža Pija XII. za blaženega nadaljuje. V Vatikanu niso

nikdar napovedali, da naj bi bil razglašen še to leto. Zaradi vsega, kar je doživljal kandidat za blaženega v svoji dolgi in zahtevni papeški službi, je jasno, da bo postopek za razglasitev papeža Pija XII. za blaženega trajal dlje kot že končani postopek za razglasitev za blaženega papeža Janeza XXIII., ki naj bi bil med blažene prištet še letos.

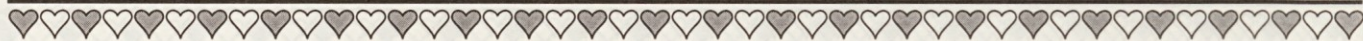
PRVI KRŠČANSKI FESTIVAL V STIČNI

Na pobudo Sveta katoliških laikov Slovenije so 3. junija v samostanu v Stični priredili prvi krščanski festival na témo „Tukaj sem - pošlji mene“. Srečanje je bilo eden prvih sadov slovenske sinode. Predsedoval mu je predsednik SKLS Andrej Grebenc. Udeležilo se ga je okrog 800 predstavnikov laičskih organizacij, gibanj, združenj in društev, ki delujejo na etičnih krščanskih osnovah. Je bil to nekakšen katoliški shod. Po bogoslužju, ki ga je vodil nadškof Rode, in nagovoru Petre Tomazič so v skupinah obravnavali naslednje teme: župnijske pastoralne svete, krščansko mladino, krščansko duhovnost in evangelizacijo, krščansko dobrodelnost in socialo, krščansko umetnost in kulturo in vlogo kristjana v slovenski družbi. Za sklep so sprejeli izjavo, ki se dotika številnih aktualnih vprašanj Cerkve in družbe.

nemiril ves vatikanski varnostni aparat, ko je zapustil Vatikan in odšel na obisk k bolnemu prijatelju nadškofu Deskurju v kliniko Gemelli.

Novost ostaja tudi danes, ko ga gledamo v njegovih dopolnjenih osemdesetih letih. Kljub znamenjem krhkosti in fizične nemoči ostaja znamenje, ki nam ga je Bog poslal. Brez dvoma po zunanji podobi ni več tisti „močni“ papež, ki je prišel z Vzhoda, ne „planinec iz Wadowic“, kakor ga je imenoval prijatelj kardinal Višinski, ni več „božji atlet“, kot so ga razglasili ob obisku v Parizu, tudi ni več „Janez Pavel superstar“, kot so ga klicali ob sprejemu v New Yorku. Papež se zaveda bremena let, kot se je sam pošalil ob srečanju s predsednikom Clintonom, da je „stari papež, ki

se srečuje z mladim predsednikom“. In vendar je novost tudi zdaj. Milijoni mu prisluhnejo, prihajajo na srečanja z njim, milijoni ga gledajo na televiziji in mnogi z njim sočustvujejo. Njegove besede ostajajo enake. Ni slišati, da bi objokoval svojo starost, bolezen, ne toži nad bremenom, ki jih ima. V svojih nagovorih tudi zdaj ne išče lažne všečnosti sveta. Ostaja zvest človeku, spoštovanju življenja, strasten zagovornik miru in znanilec božje ljubezni do ljudi. Prav zato je Mojzes, ki vodi ljudstvo v novo tisočletje. Prepričani smo lahko, da mu bo zgodovina kmalu podelila naziv „Janez Pavel Veliki“. Za Slovence ga zaradi številnih pozornosti, ki nam jih je izkazal v dvaindvajsetih letih vodenja Cerkve, že ima.

Rodoviten duhovni prostor Kočevskega roga

FRANCI PETRIČ

Praznik Sv. Trojice v nedeljo, 18. maja, je bil slovenski spravni dan in trenutek v zgodovini našega naroda, ko so javno in glasno pod krošnjami dreves Kočevskega roga, ki so slišala v preteklosti kletev in molitev, izzvenela imena 217 slovenskih pričevalcev za vero v 20. stoletju. Mašo je daroval nadškof in metropolit dr. Franc Rode, na akademiji po njej pa je govoril prof. Justin Stanovnik. Slovesnosti se je udeležilo več kot 10.000 vernih iz vse Slovenije in sveta ter vrh slovenskih politikov.

Praznično obsijan Kočevski rog je v nedeljo pričakal množico ljudi iz različnih krajev Slovenije, zamejstva, Amerike in Argentine ter od drugod. Enajstič se je ponovila spravna slovesnost, ki pa je imela tokrat posebno razsežnost, saj je po naročilu papeža Janeza Pavla II. in po vzoru iz Rima (7. maja letos) in drugih krajevnih Cerkev, slovenski metropolit pri maši razglasil imena 217 pričevalcev za vero in Kristusa: „Tistih, ki so junaško pričevali za Kristusov evangelij, za neodtujljive pravice vsakega človeka, ohranili zvestobo do Cerkev ter pri tem žrtvovali tudi svoje življenje.“ Njihova imena je zbral s pričevanji Narodni odbor za obhajanje svetega leta. S posebnim obredom so bila po pridigi nadškofa Rodeta in pesmi „O srečni dom na zvezdami“ prebrana njihova imena, na koncu pa smo zapeli Zahvalno pesem. Ob 65 duhovnikih je mašo daroval nadškof Rode ob navzočnosti koprškega škofa msgr. Metoda Piriha in novega mariborskega pomožnega škofa dr. Antona Stresa.

Nadškof je v pridigi opozoril na opravičevanja za zločin, ki nima primere: „Pred tem nerazumljivim je vsak poskus upravičevanja prazen, tu ne velja izgovor za zgodovinski trenutek, ki bi pojasnil, kaj šele upravičil logiko takih dejanj. To se ne da izbrisati iz zavesti, kot se je to poskušalo desetletja, z zmagovalcem, kajti poraz zmagovalcev je tu strašnejši od sijaja zmage. Še manj častno pa je sprenevedanje,

govoriti o zločinah fašizma in nacizma, niti z besedo pa ne omeniti nič manjših grozot komunizma proti lastnemu narodu.“ O razsežnosti dejanja razglasitve pričevalcev pa je poudaril, da je njihovo pričevanje zgled neomajne zvestobe v hoji za Kristusom: „Za vsakim imenom, ki bo zazvenelo v tišino kočevskih gozdov, stoji človek s svojo tragično usodo, pošten, plemenit, ki je ljubil svojo domovino, ženo, otroke in ostal zvest Kristusu in njegovi Cerkev do junaške smrti.“

Za nadškofom sta spregovorila generalni tajnik Hrvaške škofovske konference Vjekoslav Huzjak in arhierejski namestnik Srbske pravoslavne cerkev iz Zagreba Milenko Popovic, saj so bili v Kočevskem rogu in po drugih krajih pobiti tudi hrvaški in srbski ujetniki (v Kočevskem rogu po doslej znanih podatkih v jami pod Krenom, v neodkriti Rajhenavski dolini in v jami pod Macesnovo gorico leži okrog 3000 hrvaških vojakov, 300 srbske narodnosti in 4500

slovenskih domobrancev). Oba sta poudarila, da je spominska slovesnost povabilo k odpuščanju in premagovanju zla v nas samih in naših skupnostih, tragična preteklost pa najboljša šola za človeštvo, naj se kaj takega ne ponovi.

Pri maši in spominskem programu po njej je prepeval Mešani cerkveni pevski zbor sv. Pavla z Vrhniške zborovodkinjo s. Božo Čotar, ob spremljavi organista Primoža Malavašiča ter solistov Judite Cvelbar in Marka Finka, dirigiral je Marjan Ribič.

Spominski program je začela s pozdravom Marija Zgonc. Središčno mesto je imel Oratorij Zorka Simčiča, ki je spregovoril o tragičnosti pobojev, pri njem so se pesmi zbora, solista Marka Finka in recitatorke Mojce Velikonja izmenjavale s sodelovanjem vseh navzočih. O zgodovini in naši zaznamovanosti z njo pa je spregovoril prof. Justin Stanovnik: „Letošnji Rog povzdigujejo imena, ki so bila prebrana med mašo. Noben čas jih ne bo več izbrisal z njega. Z njimi je Rog stopil iz časa v večnost.“ Poudaril je, da je „Rog zunaj zgodovine, vsi pa vemo, da ga je naredila zgodovina. Vemo, kdo so bili ljudje, ki so ubijali, in kdo ljudje, ki so bili ubijani.“ Zbiranje v Kočevskem rogu, kot je dejal prof. Stanovnik, je za slovenski narod posebna priložnost: „Kočevski rog je rodoviten duhovni prostor politične in vsake druge refleksije. Glasovi, ki tu nastajajo, paradokso, ne govorijo samo o smrti, ampak tudi o življenju — o sijajni lepoti življenja. Vse, ki bi radi o njem kaj povedali, vabimo, da se prepustijo njegovim glasovom.“

Posebnost letošnjega roškega srečanja je bila tudi v posebnih gostih, ki so se prišli pokloniti spomenu tragično pobitih. Med njimi je bil preživel France Dejak, ki je prišel s soprogo iz Clevelanda, „da bi še enkrat prižgal svečo svojim premisljenim tovarišem.“ Med množico so bili trije znani pisci o tragediji po drugi svetovni vojni: John Corselis, Nikolaj Tolstoy, Nigel Nicolson.

V Kočevski rog je prišel pred-

BOG JE VEČJI OD ZLA

Kakorkoli gledamo na dogodke sredi 20. stoletja, mora vsak, ki pošteno misli, priznati, da je bila revolucija s svojimi zločini neizmerna tragedija za slovenski narod.

Kako živeti s to tragedijo? Kaj početi s tem, kar se je zgodilo tu, v Kočevskem rogu in na nešteti drugih moriških po Sloveniji? Kako sprejeti v skupni narodni spomin tisto nezaslišano, ki v svoji grozoti presega človeško domišljijo in za kar ni imena? Kako in kako dolgo še nositi breme, ki v svoji strahoti nima primere v naši zgodovini?

Pred tem nerazumljivim je vsak poskus upravičevanja prazen, tu ne velja noben izgovor na zgodovinski trenutek, ki bi pojasnil, kaj šele upravičil logiko takih dejanj. To se ne da izbrisati iz zavesti — kot se je poskušalo skozi desetletja — z zmagovalcem, kajti poraz zmagovalcev je tu strašnejši od sija njihove zmage. Še manj častno pa je sprenevedanje, govoriti o zločinih fašizma in nacizma, niti z besedo pa ne omeniti nič manjših grozot komunizma proti lastnemu narodu. Kot da svet ne bi vedel, kot da drugi ne bi imeli dostopa do informacij, ki bistveno spreminjajo ideološko obarvano podobo preteklosti. Tako selektivno obsojanje preteklosti pač ni več dostojno. Tudi pri nas ne.

Ne, to ni zdravilo. To ni razplet tragedije. Že stari Grki so vedeli, da se tragedija lahko razplete le z očiščenjem protagonistov, *katharsis*, ki človeku vrne dostojanstvo in ga notranje osvobaja. Očiščenje pa je mogoče le s priznanjem zločina, s priznanjem prikrivane hudobije, z odprtostjo srca, ki se reši notranjih zavor in obžaluje greh proti svetosti življenja in ponudi desnico sprave.

Navsezadnje je to mogoče samo pred Bogom, pred Pravičnim, ki sodi človeška

dejanja. Tu se odpira pot očiščenja in sprave: s seboj in z umorjenim bratom. „Pred njim bomo pomirili svoje srce, če nas srce obsoja; saj je Bog večji od našega srca in vse ve“ (1Jn 3,20).

Obsodba srca je nekaj strašnega. Obsodba, ker si uničil mlado življenje; ker se nisi usmilil neskončno žalostnega pogleda mladega fanta, ki te je prosil: „Pusti me živeti“ in si mu pognal kroglo v tilnik. To je skrunjenje svetega, umor v cvetu mladosti, teptanje hrepenenj, ki se niso nikoli uresničila. Vse to je kot nepopravljivo zapisano spominu.

Vendar je Bog večji od tega zla, večji od srca, ki obsoja. Med človekom in njegovim zločinom je On, je Njegovo usmiljenje: pred Njim, ki vse ve, lahko potolaži svoje srce, kajti pri Njem je odrešenje, odpuščenje krivde.

Na usodo umorjenih pa gledamo z očmi vere, kot sveti Janez v svojem videnju na otoku Patmosu. Tu je velika množica, ki je ni moč prešteti. Oblečeni so v bela oblačila in s palmami v rokah. V smrt so šli skozi strahotne stiske, z vprašanji brez odgovora. Samo v veri so zmogli izgovarjati presveta imena Jezusa in Marije in celo moliti za svoje krivnike. Sedaj so pred Božjim prestolom, kjer noč in dan služijo Bogu v njegovem svetišču. Jagnje, ki je bilo žrtvovano, jih vodi k izvirom žive vode in Bog je obrisal vse solze z njihovih izmučenih obrazov.

Ti naši umorjeni bratje, ki njih trupla ležijo v kočevskih brezni in v nešteti znanih in neznanih grobiščih po Sloveniji, sedaj prosijo pred Bogom za tisto, za kar so dali svoja mlada življenja: za zvestobo Kristusu in Cerkvi v slovenskem narodu, za temeljne vrednote evropske kulture. Nas pa zavezujejo, da svojo vero živimo z isto zvestobo, kot so jo oni izpričali s svojo krvjo.

Prebrali bomo imena nekaterih pričevalcev za vero, ki jih je komisija za mučenje zbrala po naročilu svetega očeta. Tu je ime škofa Vovka, tu so imena duhovnikov, bogoslovcev, redovnikov, redovnic, mož in žena, fantov in deklet, ki so bili umorjeni zaradi vere ali so umrli zaradi posledic mučenja v letih revolucije in po njej. Seznam imenovanih ni dokončen. Poleg navedenih je še dolga vrsta drugih, ki so dali življenje za Kristusa. Za vsakim imenom, ki bo zazvenelo v tišino kočevskih gozdov, stoji človek s

svojo tragično usodo, pošten in plemenit, ki je ljubil svojo domovino, ženo, otroke in ostal zvest Kristusu in njegovi Cerkvi do junaške smrti. Poslušajmo jih v globoki zbranosti in z velikim spoštovanjem.

Za nas je njihovo pričevanje zgled. Zgled neomajne zvestobe v hoji za Kristusom. V svojem življenju in smrti so se ravnali po Gospodovi besedi: „Če kdo hoče priti za menoj, naj se odpove sam sebi, vzame svoj križ in hodi za menoj. Zakaj, kdor hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil, kdor pa svoje življenje izgubi zaradi mene, ga bo našel.“

Izgubili so svoje življenje za Kristusa in sedaj so z njim v večni slavi. V času preizkušnje so bili s svojo vero priče večnosti, v svoji smrti priče življenja.

Vse to se je dogajalo v času krvi in sovraštva, ko je Bog umolknil in se je zdel kot nemočen spričo zmagovalca hudobije in laži. Oni so kljub temu ostali zvesti. Toda prišel bo čas, ko bo Bog razodel svojo suverenost in bo poklical človeka na odgovor. Tedaj se bo hudobija izkazala kot velikanska zmeta, z nasiljem prisvojena oblast kot slepilo, brezbožna ideologija kot prevara. Tedaj bo moral vsak priznati trdo resnico Jezusovih besed: „Kaj koristi človeku, če si ves svet pridobi, pogubi pa svojo dušo?“

„Sin človekov bo namreč prišel v veličastvu svojega Očeta s svojimi angeli in takrat bo vsakomur povrnil po njegovih delih“ (Mt 16,26—27).

sednik slovenskega parlamenta dr. Janez Podobnik. Pred slovesnostjo je položil venec h grobišču v spremstvu vojakov tudi predsednik slovenske vlade dr. Andrej Bajuk. Navzoča sta bila tudi podpredsednik in obrambni minister Janez Janša in zunanji minister Lojze Peterle. Svetovni slovenski kongres je predstavljal dr. Jože Bernik. Med množico pa je bilo videti še več drugih znanih obrazov iz slovenskega javnega življenja.

Biti v zgodovini in zunaj zgodovine

Že enajstič stojimo skupaj na Rogu. Tako kakor nam je mogoče biti na Rogu, človeku ni mogoče biti nikjer drugod. Letošnji Rog pa povzdigujejo še imena, ki so bila prebrana med mašo. Noben čas jih ne bo več izbrisal. Z njimi je Rog stopil iz časa v večnost. Kdorkoli bo kdaj prišel sem, ne bo mogel, da ne bi, zaradi teh imen, s pesnikom pomislil: nikoli ne bom prenehal biti. Slehernik, ki bo prišel na Rog, bo tako obdarovan. Zaradi tega bodo ljudje prihajali. Mogoče ne bodo niti vedeli, zakaj, a bodo prihajali ravno zaradi tega. Ne samo zaradi spomina na druge, ampak tudi zaradi spomina nase: na to, kar v zadnji resničnosti vsak od nas je.

Rog je torej zunaj zgodovine. Vsi pa vemo, da ga je naredila zgodovina. Vemo, kdo so bili ljudje, ki so ubijali, in kdo ljudje, ki so bili ubijani. Vemo, zakaj so eni ubijali in bili drugi ubijani. Vemo tudi, da je bil Rog, gledan v času in prostoru, katastrofa. Iz dni, ko so na vetrinskem polju zvedeli, da so Angleži izročili domobrince komunistom, je zapisan krik nekega dekleta: Ali ne bo še sodni dan! Katere besede bi mogle bolje izraziti zadnjo zapuščenost in izdanost, tisti konec, za katerim je bil samo še gosti nič? Nekoč bodo mogoče veliki in nadarjeni pisatelji govorili o tem času, a tako visoko ne bo segel nobeden: to mesto je že zasedel stavek nekega preprostega človeka: Ali ne bo že sodni dan! Ko so bile te besede izrečene, ali kak dan za tem, so kraji, kot so Teharje, Hrastnik, Brezarjevo brezno, Kočevski rog dobili pomen, ki ga bodo odslej imeli. Bilo je tako, da smo vsi, ki smo to doživeli, mislili, da je zares in za zmeraj konec. Toda ne. Ista zgodovina, ki je uprizorila leto 1945 in nekaj časa dopuščala, da je to leto gospodarilo nad nami, ista zgodovina je iznenada dovolila, da je nastopilo leto 1989. Zgodovina nam je tako nekaj povedala: nekaj, kar moramo na vsak način razumeti. /.../

Pred desetimi leti se je prostor odprl tudi za nas. A preden pregledamo, kako smo vanj vstopili, se na kratko ozrimo po tem, kakšen je ta prostor videti po desetih letih.

Vsi veste, da ne morem govoriti o razveseljivih rečeh. Državlanska vojna še traja. Kakor so komunisti vedeli, da

lahko pridejo do oblasti samo v vojni, ko so ljudje „iz sebe“, tako vedo postkomunisti, da bodo oblast obdržali le, če bo ta vojna na neki način trajala in če ljudje ne bodo mogli priti „k sebi“. /.../

Ni še minil mesec od tega, kar je predsednik države izjavil naslednje (Delo, 29. maj 2000): „Politika, ki ne bo upoštevala osvobodilnega boja kot temelja naše državnosti, ali na njegovo mesto celo vsiljevala druge vrednote, nikoli ne bo slovenska in ne evropska.“ Kakšen napor! Osvobodilni boj, tako imenovani, ne more postati „temelj naše državnosti“ preprosto zato, ker je bil prevara. Prevara pa ne more postati temelj države. Slovenci „osvobodilnega boja“, kakršnega so uprizorili komunisti, nismo potrebovali. Imeli smo svoje ljudi v beguški vladi v Londonu od začetka in ti so jamčili za to, da smo na pravi strani. Nobeni dodatni dokazi Slovincem niso bili potrebni. Dodatni dokaz so potrebovali komunisti. S pomočjo mednarodnih zvez so ga tudi pridobili, plačal pa ga je slovenski narod z nekaj desetstisoč mladimi ljudmi in polstoletno izgubo normalnega življenja. To je bil drag dokaz. Na mednarodni borzi — se pravi, če bi ostali v mejah normalne evropske rezistence — bi ga dobili neprimerno ceneje.

Dolgo to ne bo moglo iti. Če si ogledamo naslednji primer, bomo videli, da so nekatere stvari pravzaprav že presegle meje znosnosti. Pretekli terek so v Ljubljani na tiskovni konferenci predstavili knjigo dr. Lovra Šturma in sodelavcev z naslovom Brez milosti. Govori o tem, kako so komunisti maja in junija leta 1945 pomorili nekaj sto zajetih domobranskih ranjencev.

Dvesto primerov je v knjigi dokumentiranih z vso znanstveno akribijo. Sedaj se pa spomnite nedavnih slavošpevov neki partizanski bolnici — samo po sebi upravičenih, brez dvoma. Toda, se človek vpraša, kako pa more povzdigovati skrb za ranjence in obenem ne pomisliti na to, da so ljudje tvoje politične režije organizirali množično pobijanje prav tako nemočnih bolnikov? Ali ni to moralna shizofrenija in ali ne ustvarja v ljudeh napetosti, ki bo nekoč morala eksplodirati? Kakšna bolnica pa je to, kjer v gornjih nadstropjih ranjence zdravijo, v kletnih etažah pa jih hkrati množič-

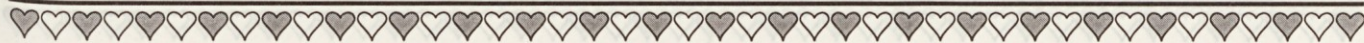

no morijo?

Postavljamo si vprašanje „Dokler bo to lahko trajalo“ in že odgovarjamo „Ljudje tega ne bodo hoteli več prenašati v tistem trenutku, ko bodo postali politični ljudje — ko bo vanje stopil politični razum“. Osnovna enota razuma je mera. V razumu je zahteva, da je vse ljudi treba meriti z isto mero. Le tako pride do pravičnosti. Slovenski narod mora slednjič postati političen narod. Ko je 31. maja 1942 Ignaciji Nadrah na ljubljanskih Žalah pokopaval dr. Lamberta Ehrlicha, je presenetil pogrebce z izjavo, ki je bila enako šokantna takrat, kot je danes. Rekel je, da polovica, morda dve tretjini Ljubljančanov ta umor odobrava. Šokantnost tega stavka je v tem, da tako brezobzirno razkriva temeljno slovensko nepolitičnost. Ko so komunistični teroristi začeli pobijati po ulicah — kaj bi bilo tedaj bolj naravno za normalen političen narod kot to, da bi se ljudje z ogorčenjem vprašali: Kdo pa vam je to dovolil? Kdo vam je dal pravico, da to delate? Kdo vas je pooblastil? V mesto je stopilo samo počelo nereda, kaosa, nasilja, in ljudje so mu ploskali. Ali tako ravna svobodnjaško politično ljudstvo, ki ga, če kaj, nosi razum?

A to je samo podoba. Kar hočem povedati, je to, da se je na zgodovinskem prelomu pred desetimi leti zgodilo nekaj zelo podobnega. Namesto da bi ljudje nosilcem totalitarnega nasilja vljudo sporočili, da se bodo odslej pač morali omejiti na zasebnost, so jih množično volili v ustanove demokratične države.

Ali pa bodo ljudje prišli k sebi, ko

bodo videli, v kaj se spreminja najlepša dežela v svetu? V kaj jo spreminjajo zanikovalci in posmehljivci: učitelji, ki niso učitelji, ampak ravnodušni uradniki: sodniki, ki niso izrekovalci pravice, ampak ljudje, ki se skrivajo za črkami zakonov; umetniki, ki ne grejo za eno človekovo resničnostjo, ampak se zadovoljujejo s tisočnimi umetelnimi podobami tega, kar človek ni.

Torej takrat, ko ljudje ne bodo mogli več dihati. Ali pa takrat, ko bodo opazili, da se med seboj več ne razumejo? Ko bo jezik tako degeneriral, da bo človek samo še v sebi, sam s svojo negotovo mislijo. Saj je še danes nekoliko tako, mar ne? Dva vpijeta, „domovina“: eden misli resno, drugi ne. Dva vpijeta „svoboda“: eden misli resno, drugi ne. Dva vpijeta „mir“: eden misli mir, drugi misli vojno. Ali še niste opazili, da je mogoče reči karkoli? Če pa je mogoče reči vse in karkoli, potem ni mogoče več ničesar povedati. Ali se bomo potem čudili, če se ne ve več, kaj je smešno, kaj žaljivo, kaj pokvarjeno? V takem ni čudno, da pobalini s koprskre televizije lahko žalijo polovico Slovencev, ne da bi kdo mogel resno protestirati.

Rog nam, če ga le hočemo poslušati, govori o človekovem bivanju na zemlji. Pripoveduje nam o tem, da mora cel človek biti v zgodovini in zunaj zgodovine.

Biti v zgodovini pomeni biti predvsem odgovoren. Če se spomnite, smo na začetku rabili besedo katastrofa. Mi, ki smo jo doživeli, se že petdeset let sprašujemo, ali bi jo bilo mogoče preprečiti. Nova slovenska zaveza je ob tem postavila načelo popolne odgovornosti. Vsi veste, da je to absurd. Noben človek in nobena skupina ne more biti odgovorna sama in do kraja in v celoti. Toda velikost te katastrofe, njena neznanost nam ne dovoljuje, da ne bi rekli, da je človekova odgovornost popolna. Katastrofa namreč boli — na sto načinov. In to, kar iz človeka nikoli ne sme izginiti, je absolutno spoštovanje bolečine.

Rekli smo tudi, da zgodovina vedno znova odpira le prostor, da človek stopi vanjo. In če se sedaj vprašamo, kako smo pred desetimi leti stopili v prostor, ki se je odprl, ali bomo to vprašanje prenesli? Ali smo stopili v ta prostor z odgovornostjo, ki jo je zahteval čas? In ali ni čas zahteval predvsem, da se konča državljanska vojna? Potem ko je bila država postavljena, je čas pravzaprav

PRIČEVALCI ZA VERO

Imena pričevalcev, ki so bila prebrana pri spominski slovesnosti v Kočevskem rogu v nedeljo, 18. junija

Št. Ime Priimek Župnija (r.)

1. Ernest ANZEL, Sv. Andraž/Sl. g.
2. Vinko AVSEC, Stari trg pri Ložu
3. Janez BASTIČ, Horjul
4. Marijana BASTIČ, Horjul
5. Pavel BASTIČ, Horjul
6. Vladimir BERČIČ, Ljubljana
7. Alojzij BERNOT, Nevleje
8. Jože BITENC, Pertoča
9. Jože BOBNAR, Smednik
10. Jožefa BOJANC, Šmarjeta na Dol.
11. Jože BRANCELJ, Borovnica
12. Jože BRECELJ, Šturje
13. Marija BRECELJ, Šturje
14. Martin BRECELJ, Šturje
15. Angela BRECELJ, Šturje
16. Jožef BREGAR, Šentvid/Stični
17. Alojzij BREZNIK, Brdo/Lukovci
18. Ivan BRIC, Dornberk/Vip.
19. Jožef BURGAR, Šenčur
20. Milko CANKAR, Sostro
21. Franc CERKOVNIK, Šentrupert/Dol.
22. Franc CVAR, Sodražica
23. Darinka ČEBULJ, Tinje
24. Jože ČOPAR, Šmartno/Litiji
25. Janez ČERNOGA, Zdole
26. Vencel DEMŠAR, Žiri
27. Anica DROBNIČ, Bloke
28. Alojzij DUHOVNIK, Preska
29. Anton DUHOVNIK, Preska
30. Lambert EHRLICH, Lj/Sv. Nikolaj
31. Mihael ERKLAVEC, Ljubljana-Moste
32. Jožefa FABIJAN, Žužemberk
33. Ignacij FEGUŠ, Sv. Marko/Ptuja
34. Alojzij FINŽGAR, Mošnje
35. Gabrijel GABERC, Ljubljana-Moste
36. Franc GABREJNA, Unec
37. Jože GEOHELI, Notranje Gorice
38. Franc GLAVAN, Ig pri Ljubljani
39. Franc GOMILŠEK, Ptuj/Sv. Pe. in Pa.
40. Henrik GORIČAN, Slov. Bistrica
41. Alojzij GREBENC, Ribnica
42. Mihael GREŠAK, Griže
43. Franc GROBLER, Sv. Jurij/Taboru
44. Lojze GROZDE, Tržišče
45. Janez GUSTIN, Šentjernej

zahteval samo to. Za končanje državljanske vojne pa ni bil noben tako odgovoren kot katoličani. Kako se počutimo ob tem? / ... /

Kočevski rog je rodoviten duhovni prostor politične in vsake druge refleksije. Glasovi, ki tu nastajajo, paradokсно, ne govorijo samo o smrti, ampak tudi o življenju — o sijajni lepoti življenja. Vse, ki bi radi o njem kaj povedali, vabimo, da se prepustijo njegovim glasovom.

46. Danijel HALAS, Čresnovci
47. Anton HOČEVAR, Ambrus
48. Anton HOČEVAR, Grosuplje
49. Janez HOČEVAR, Šentrupert/Dol.
50. Franc HOČEVAR, Žalna
51. Janez HOMAN, Škofja Loka
52. Lojze HOSTNIK, Šmartno/Litiji
53. Anton HREN, Bloke
54. Ivan HROVAT, Žužemberk
55. Franc HRUSTELJ, Vitanje
56. Srečko HUTH, Lj/+entvid
57. Alojzij JAKOŠ, Šentrupert/Dol.
58. Franc JAKOŠ, Ljubljana-Sostro
59. France JAKOŠ, Ljubljana-Sostro
60. Franc JAKOŠ, Lj/Štepanja vas
61. Alfonz JARC, Ajdovec
62. Janez JENKO, Lj/ Mar. oznan.
63. Anton JENKO, Velesovo
64. Rok JEREB, Lučine
65. Jakob JERMAN, Komenda
66. Ludvik JERMAN, Komenda
67. Franc KAČ, Polzela
68. Franc KANDUČ, Idrija
69. Anton KASTELIC, Krka na Dol.
70. Jože KASTELIC, Višnja Gora
71. Vinko KASTELIC, Žužemberk
72. Anton KASTELIC, Žužemberk
73. Stanko KAVČIČ, Šentjošt
74. Franc KEK, Trebnje
75. Boris KERČ, Ljubljana-Šiška
76. Franc KERN, Velesovo
77. Emil KETE, Planina/Ajdov.
78. Jaroslav KIKELJ, Mb/Sv. Jožef
79. Janez KLOPČIČ, Vrhpolje/Morav.
80. Janez KODRIČ, Studenice
81. Jožef KOFALT, Semič
82. Janko KOMLJANEC, Bučka
83. Avguštin KOSTELEK, Šentrupert/Dol.
84. Marko KOSTELEK, Šentrupert/Dol.
85. Jože KOTLUŠČEK, Velike Lašče
86. Anton KOVAČ, Boštanj
87. Stanislav KOVAČIČ, Črmošnjice
88. Bratomil KOZAMERNIK, Ljubljana-Vič
89. France KOZINA, Sodražica
90. Franciška KOZINA, Sodražica
91. Ivan KOZINA, Sodražica
92. Janez KOZINA, Sodražica
93. Janez KRAJNIK, Reteče
94. Franc KRAMARIČ, Radovica
95. Janez KRANJC, Zabukovje
96. Francišek KRAŠNA, Ljubljana
97. Marijan KREMŽAR, Ljubljana-Moste
98. Alojz KRISTAN, Jelšane
99. Peter KRIŽAJ, Ljubljana-Moste
100. Matevž KRMELJ, Stara Loka
101. Matej KROF, Mežica
102. Ivan KRUŠIČ, Komenda
103. Štefan KUCHAR, Beltinci
104. France KUNSTELJ, Vrhnika
105. Albin LAVRENČIČ, Kobarid
106. Gizela LAVRENČIČ, Kobarid

107. Jožef LAVRENČIČ, Kobarid
108. Anton LAVRIH, Primskovo/Dol.
109. Vlado LEBAN, Vrhnika
110. Dušan LESKOVIC, Ljubljana-Moste
111. Veronika LESTAN, Miren pri Gorici
112. Melhior LILIJA, Šempeter/Sav. d.
113. Franc LINDIČ, Trebnje
114. Jože LOGAR, Vodice
115. Štefan LOPERT, Dokležovje
116. Janez LOTRIČ, Selca
117. Alfonz MALAVAŠIČ, Šentjošt/Horjul.
118. France MALOVRH, Predoslje
119. Ciril MAVSAR, Šentrupert/Dol.
120. Darko MAVSAR, Šentrupert/Dol.
121. Dolfi MAVSAR, Šentrupert/Dol.
122. Jožef MAVSAR, Šentrupert/Dol.
123. Mici MAVSAR, Šentrupert/Dol.
124. Pavel MAVSAR, Šentrupert/Dol.
125. Peter MAVSAR, Šentrupert/Dol.
126. Stanko MAVSAR, Šentrupert/Dol.
127. Terezija MAVSAR, Šentrupert/Dol.
128. Vilko MAVSAR, Šentrupert/Dol.
129. Jože MEHLE, Šmarje-Sap
130. Franc MIKLIC, Struge
131. Franc MLAKAR, Škocjan/N. m.
132. Anton MRAVLJE, Brezovica/Lj.
133. Anton sin MRAVLJE, Brezovica/Lj.
134. France MRAVLJE, Brezovica/Lj.
135. Vinko MRAVLJE, Brezovica/Lj.
136. Veronika MRGAN, Trebnje
137. Ignac NADRAH, Stična
138. Franc NAHTIGAL, Žužemberk
139. Marica NARTNIK, Semič
140. Ive NOVAK, Preloka
141. Ivanka NOVAK, Ribnica
142. Ludvik NOVAK, Vreme
143. Henrik NOVAK, Žužemberk
144. Alojz OBIT, Sv. Lenart/Beneč.
145. Valentin OBLAK, Mavčiče
146. Jakob OMAHNA, Sv. Gora pri Litiji
147. Rafael ORAŽEM, Bloke
148. Franc OREŠNIK, Sv. Bolfenk v Sl. g.
149. Franc OVEN, Sostro
150. Jožef PAŠIČ, Semič
151. Janez PAVČIČ, Lj/Štepanja vas
152. Marijan PAVLOVČIČ, Ljubljana Vič
153. Frančišek PEN, Maribor
154. Viktor PERKAN, Ilirska Bistrica
155. Franc PEZDIR, Brezovica/Lj.
156. Ladislav PIŠČANC, Barkovlje/Trstu
157. Cvetko PODLOGAR, Golo
158. Peter POGAČAR, Kranj
159. Jožef POKORN, Škofja Loka
160. Anzelmi POLAK, Ljubljana
161. Anton POLDA, Zgornje Gorje
162. Janez POLŠE, Lj/Stožice
163. Leopold POTOČNIK, Sv. Lenart/Šk. L.
164. Ferdinand POTOKAR, Sv. Jedrt/Laškem
165. Jože PRAVHAR, Šenčur
166. Antonija PREMROV, Cerknica
167. Alojzij PREŠEREN, N. m. Šmihel
168. Stanislav PUNGERŠEK, Loka pri Žusmu
169. Amalija PURGAR, Cerkno
170. Stanislav RABUDA, Senovo
171. Alojzij RAKAR, Šentlovrenc
172. Janko RAMOVŠ, Ljubljana
173. Janez RANČIGAJ, Gomilsko

174. Janez RAZTRESN, Šentjošt/Horjul.
175. Franc RIHAR, Dobrova pri Lj.
176. Matija ROM, Semič
177. Janez RUS, Črnomelj
178. Franc RUS, Ljubljana
179. Anton SALMIČ, Raka
180. Viljem SAVELLI, Celje Sv. Danijel
181. Janez SELJAK, Žiri
182. Jakob SEM, Radmirje
183. Jože SIVEC, Rovte
184. Ludvik SLUGA, Cerkno
185. Janez SOTOŠEK, Zdole
186. Franc STOPAR, Boštanj
187. Anton ŠATEJ, Kamnje
188. Anton ŠEGULA, Šentlovrenc
189. Jožef ŠERJAK, Velesovo
190. Franc ŠKUFGA, Hinje
191. Anton ŠMALC, Mirna Peč
192. Leopold ŠMID, Rogatec
193. Jožef ŠOLAR, Mirna na Dol.
194. Franček ŠTABUC, Sv. Tomaž/Orm.
195. Vladimir ŠTEFANČIČ, Notranje Gorice
196. Vinko ŠTIRN, Lj/Šentvid
197. Bernard ŠTUHEC, Sv. Jurij/Ščavnici
198. Filip TERČELJ, Ajdovščina
199. Dominik TISELJ, Velike Lašče
200. Ernest TOMEČ, Bloke
201. Mirko TRATNIK, Ljutomer
202. Stanko TRATNIK, Ljutomer
203. Miha TURK, N. m. Šmihel
204. Viktor TURK, Dol. Toplice
205. Matej TUŠEK, Sv. Lenart/Šk. L.
206. Mihael UMEK, Vrhnika
207. Franc VEBER, Sora
208. Lenart VELIKONJA, Otlica
209. Anton VOVK, Breznica na Gor.
210. Alojz VRHNJAK, Pameče/SI. Gr.
211. Jože ZAJEC, Zagradec
212. Izidor ZAVADLAV, Vrtojba
213. Izidor ZAVRŠNIK, Sv. Jurij/Taboru
214. Viktor ZORMAN, Velesovo
215. Anton ZUPANČIČ, Kresnice
216. Frančišek ŽUPEČ, Slov. Bistrica
217. Karel ŽUŽEK, Velike Lašče

Slovenski pričevalci iz zamejstva

Tržaška škofija:

1. Mirko VEKJET
2. Placid SANCIN
3. Jakob UKMAR

Goriška nadškofija:

1. Lojze BRATUŽ+

Celovška škofija:

1. Janez HORNBOCK
2. Anton KUTEJ
3. Vinko POLJANEC
4. Jožef POLLAK
5. Otto SCHUSTER
6. Štefan SINGER
7. Jožefa SUMPER

Preživeli France Dejak v Kočevskem rogu

Iz Clevelanda je na grobišče pod Kremenom prišel tudi France Dejak, eden od preživelih iz pobojev v Kočevskem rogu. Za spominsko slovesnost je napisal naslednje besedilo:

Petinpetdeset let po tisti strašni noči, ko sem ranjen, nag, na smrt prestrašen in pretresen pobegnil iz tega tisočletnega gozda in našel pot v domačo vas, kjer me je sprejela moja žalostna mati, sem spet tukaj, na teh svetih tleh, da še zadnjič prižgem svečo v spomin vsem, mrtvim in ranjenim, ki so se poslavljali od tega sveta z molitvijo in s prošnjo: Oče, odpusti jim...

Skrivaj so nas morili in desetletja so tajili to strašno resnico, priznajo pa je še danes ne in se skrivajo pred ljudsko in božjo sodbo, ki pa bo prišla za vse in vsakogar. Ne naše jeze, BOŽJE jeze naj se zato bojé.

Bog mi je podaril še dolgo življenje in danes sem med vami predvsem z globokim zadoščenjem in zahvalo, da tudi vi čutite strahoto smrti in veličino žrtve slovenskega domobranstva - in s kratkim sporočilom, upam, v imenu vseh soborcev, ki jih je Božja milost prav tako obvarovala in zdaj živimo raztreseni po vsem svetu.

Živimo in umiramo v tujini. V naših srcih pa utripa domovina, taka, kot smo jo poznali in ljubili v mladosti, in taka, kot smo jo opisovali tudi otrokom in

vnukom. To je ista zemlja, za katero so padli vsi, ki se jih danes spominjamo. Naj ne bo med vami nikogar, ki bi omahoval v prepričanju, da je bila ljubezen do slovenske zemlje prvo in glavno vodilo vseh, ki počivajo v tem gozdu!

Res je tragičen ta zadnji dom slovenskih junakov, pa vendar: veličastnejše katedrale tudi naša najboljša volja ne bi mogla zgraditi na njihovih grobovih. Spomeniki iz kamna ali železa zarjavijo in razpadejo, ta pa bo stal nad njimi vse dni do konca sveta, ker jim ga je postavil Bog sam.

Prišel bo dan, ko bo njihova žrtev do kraja spoznana kot izraz najgloblje ljubezni do domovine in naroda. Naj ta srečni dan zato ne bo dan jeze, sovraštva ali maščevanja, temveč dan bratovskega veselja, da je naš narod v svoji najhujši stiski dal iz sebe celo trumo vojščakov pravice in resnice.

Ko stopam po tem skrivnostnem stoletnem gozdu, po mehke mahu, ki ne dovoli, da bi kakršenkoli hrup motil posvečeno tišino tega kraja, jih spet slišim - slišim njihove korake: vesele, odločne, trdne; slišim njihove glasove: mladostne, sveže polne vere in samozvesti, in slišim njihovo pesem: pod soncem se razlega, v noč odmeva, do neba sega, od morja do Prekmurja jo nosi veter, od Triglava do Gorjancev doni njim v slavo, nam v vzpodbudo:

Zadnja kaplja mojega srca - to je moja domovina!

Počivajte v miru, nikdar pozabljeni soborci!

BREZ USMILJENJA

Študija o usodi ranjenih, invalidnih in bolnih povojnih ujetnikov

BOGOMIR ŠTEFANČIČ ml.

Povojne komunistične oblasti so zavestno kršile veljavne mednarodne konvencije o ravnanju z ranjenci, invalidi in bolniki, saj so tudi ti večinoma delili usodo drugih vojnih ujetnikov, s katerimi so „zmagovalci“ ravnali - brez milosti.

V uvodu zapisana trditev je ena od temeljnih ugotovitev obsežne raziskave, ki pod pomenljivim naslovom *Brez milosti* prikazuje usodo ranjenih, invalidnih in bolnih povojnih ujetnikov na Slovenskem. Študija je izšla pri založbi Nova revija kot nadaljevanje zbornika *Temna stran meseca* ter je sad poldruga leta raziskovalnega dela multidisciplinarne ekipe sodelavcev pod vodstvom dr. Lovra Šturma.

Povod za začetek raziskovalnega dela je na videz naključen - dr. Šturm je oktobra 1998 prvič obiskal zaprto območje Kočevske, ob tej priložnosti pa je od domačinov slišal veliko nenavadnih zgodb, od katerih ga je pritegnila zlasti pripoved o tem, da je v nekem malo znanem breznu v kočevskih gozdovih prišlo tudi do množičnega poboja ranjencev in invalidov iz vrst povojnih ujetnikov. Ob tem se je zasta-

vljalo vprašanje, ali je po več kot pol stoletja še mogoče preveriti resničnost navedb in tedanje dogodke raziskati na znanstveno preverljiv način.

Objavljena študija daje pritrdilen odgovor na to vprašanje. Raziskovalni projekt, pri katerem so sodelovali dr. **Anton Dolenc** (sodnomoedicinska in druga vprašanja ob odpiranju množičnih grobišč druge svetovne vojne), dr. **Katja Drobnič** (identifikacija pogrešanih oseb iz množičnih grobišč), geograf **Andrej Mihevc** (množična grobišča v jamah v Sloveniji), **Klemen Jaklič** (pregled mednarodnega vojnega prava) ter **Jože Kočar**, **Blaž Ivanc** in dr. **Lovro Šturm** (največji del sta opravila predvsem slednja, saj sta raziskala premike bolnikov ob koncu vojne in življenjske usode ranjencev, invalidov in bolnih povojnih ujetnikov iz številnih slovenskih bolnišnic, pripravila izvlečke iz dostopnega arhivskega gradiva ter sezname in preglednice raznih skupin ranjenih, invalidnih in drugih bolnih povojnih ujetnikov na območju Slovenije, zbrala pa sta tudi številna pričevanja), tako prinaša jasno sporočilo v slovenski javni prostor - s pravo metodologijo dela je mogoče razločno izrisati nekatere podobe preteklosti in v njej najti ljudi z imeni in priimki - ljudi, ki so pred desetletji izginili v brezimni množici pobitih, pogrešanih.

V vsebinskem pogledu je raziskava obdelala pomemben del dogajanj v zdravstvenih ustanovah v osrednjem delu Slovenije, iz katerega je raziskovalcem uspelo „izluščiti“ 219 oseb, od katerih jih je preživel 34 oziroma le 15 odstotkov. Knjigo bogatijo številna osebna pričevanja, fotografsko gradivo, obširni izvlečki iz arhivskega gradiva; prikazane so življenjske usode skupin in posameznikov; posebej so obdelani množični poboji in kraji, kjer so bili izvršeni; pomembno vrednost imajo sezname bolnikov, invalidov in ranjencev iz vrst vojnih ujetnikov.

Knjigo *Brez milosti* lahko zato razumemo kot konkreten odgovor na pobude o nujnosti vpisovanja žrtev povojnega nasilja v matične knjige umrlih. Njeni avtorji so namreč z dosežki svo-

SREČANJE S TOLSTOJEM, NICKOLSONOM IN CORSELLISOM

V četrtek, 15. junija, je bilo v veliki dvorani filozofske fakultete v Ljubljani srečanje s temi velikimi prijatelji Slovencev. Grof Tolstoj že vrsto let raziskuje tragične dogodke maja 1945 ob vračanju slovenskih domobrancev Titovim partizanom. Neill Nickolson pa je bil mlad angleški oficir v Vetrinju in se je od vsega začetka upiral izpolniti ukaz o vračanju domobrancev in je o tem tudi pričal v prid grofu Tolstoju pri tožbi, ki jo je temu naredil lord Arlington, komandant brigade v Vetrinju, ki je izvedla izročitev in ga je grof Tolstoj obdolžil vojnega zločinstva. Tolstoj je prvo tožbo izgubil, sedaj pa je odkril nove dokaze, s katerimi upa dokazati, da ima prav. N. Nickolson je izjavil, da so mnogi angleški oficirji na Koroškem dobili zelo slab vtis o slovenskih partizanih. Imeli so jih za zločinsko bando, ne pa za zaveznike. John

Corsellis je govoril v dokaj dobri slovenščini in napovedal izid svoje knjige še pred koncem tega leta. V njej bo popisana zgodovina slovenskih beguncev pred komunizmom od Vetrinja, do njihove razselitve po svetu. Pravi, da bo ta knjiga integralni del zgodovine nove države Slovenije, toliko bolj značilen zaradi pomembnega prispevka, ki ga je diaspora dala svojim deželam, nedavno tega tudi Sloveniji. Za slovensko diasporo moramo priznati, da je postala vest vsega naroda.

Srečanje je vodil prof. Justin Stanovnik. Dvorana je bila nabito polna in je bilo več kot 400 ljudi. Po prireditvi je bila na razpolago tudi nova knjiga, ki jo je s sodelavci napisal sedanji minister za šolstvo, dr. Lovro Šturm o poboju domobranskih ranjencev takoj po vojni z naslovom „Brez milosti“.

OD ROGA DO KATYNA

ALOJZ REBULA

Katyn - beseda, ki je že pol stole tja v slovarju človeške groze kakor naš Rog: petnajst tisoč poljskih častnikov, ujetnikov, ki so jih Sovjeti pobili leta 1940 s strelom v tilnik.

Ko so Nemci med svojim napredovanjem odkrili grobišče in pokol dokazano pripisali Sovjetom, so ti ogorčeno tajili. To so počeli vse do Gorbačova. Jelcin se je hodil klanjat žrtvam...

O tem je izšlo več knjig, med njimi Katyn massacre Fitzgibbona, katere vsebino je nedavno v Novi reviji povzel Peter Starič.

Človek, ki prebere ta članek, se vpraša, ali niso pobiti v Katynu dejanski mučenci katoliške vere, ali ni Katyn katoliška nekropola...

Nekaj dejstev.

Častniki NKVD, ki so v taborišču Kozjelsk zasliševali ujetnike, so spraševali predvsem o njihovem svetovnem nazoru. Glede na vernost Poljakov ni treba ugibati, kakšni so bili odgovori. Sicer so njihov „Katoličan sem“ potrjevali vojni kurati, ki so bili z njimi, s tem, da so vodili zanje verske obrede. Ko so bili obredi prepovedani,

jega raziskovanja uradno seznanili ministrstvo za notranje zadeve in predlagali vpise relevantnih podatkov v matične knjige. To pa še ni vse - vključitev sodnomoedicinskih poglavij oziroma predstavitev najsodobnejših identifikacijskih postopkov (tudi žrtev množičnih pobojev) daje jasno vedeti, da se avtorji knjige zavzemajo za izkop pobitih in (če je le mogoče) tudi njihovo identifikacijo.

Predstavitev raziskave v torek, 13. junija, je v prostore Svetovnega slovenskega kongresa pritegnila številno poslušalstvo, kar je le dokaz več, da tematike, ki jo obravnava, nikakor ne moremo lahkomišelnostno odpraviti kot nepotrebno „preštevanje kosti“. Še več - kot je v sklepnem razmišljanju študije zapisal urednik dr. Šturm: od trenutka, ko so v knjigi objavljeni sezname pogrešanih oseb z njihovimi zanesljivimi identifikacijskimi podatki, „je take izpade potrebno pravno kvalificirati kot klevetanje spomina mrtvih in s tem kot kaznivo dejanje, podvrženo kazenskemu pregonu“.

so ujetniki molili na tihem in takrat je bila v prostorih grobna tišina. Tudi spovedovali so se, in sicer tako, da se je kurat sprehajal z njimi. Uprava te verske dejavnosti ni dolgo trpela in kurati so izginili brez sledu.

Toda po zaslišanjih NKVD je prišlo še eno recimo superzaslišanje. Zasliševalec Zorubin je bil prijazen, izobražen in svetovljanski mož, ki je znal očarljivo zasliševati s čajem, cigaretami in pomarančami na mizi. O čem? O svetovnem nazoru gospodov častnikov se-

veda. On je sicer imel drugačnega, toda kdo jim krati njihovega...

In ko je končal, se je - spoštovan, skoraj priljubljen od Poljakov zaradi svoje priljudnosti - vrnil v tisto Stalino vo Moskvo, iz katere je bil prišel.

V marcu 1940 pa so v taborišče Kozjelsk začeli iz Moskve sporočati imena taboriščnikov, določenih za transport, domnevno domov. Odhajali so po bogati poslovilni večerji...

Na vlak in potem na kamione in potem na strel v tilnik, po ritualu, preizkušenem tudi v slovenskem Katynu.

V dneh, ko sem bral omenjeni članek, sem zvedel za zgodbo, ki se je na drugem koncu sveta, v Trnovskem gozdu uglaševala v isto protibožno orkestracijo. Francu Vuku, predstavniku krščanskih socialistov v pokrajinskem odboru OF za Primorsko, so našli v žepu rožni venec. Slovenski primorski biografski leksikon pravi, da se je prestrašen umaknil k bratu v Abrucih zaradi „sektašenja“. Konkretno zaradi tistega rožnega venca...

Kakšna odkritja lahko pričakujemo vsi, ki verujemo v sodni dan...

A to je bilo zapisano predvsem v ponazoritev, kaj je nedavno lahko pomenila izjava „Sem katoličan“.

To jutro

FRANCE BALANTIČ

*To jutro je polno samotnih trav
in jaz pastir sem v gori zapuščen,
kako je po bregovih mah zelen,
v laseh imam razkošje cvetnih glav.*

*Vsi prsti trepetajo po piščali,
glasovi tihi božajo rokó,
tako rad segel bi v globoko dno,
kjer brez glasu so bratje obležali.*

*V slovo zaklal sem svojo ovco belo,
razlil sem kri čez čelo jim veselo,
da videli bi mojo bol v temi...*

*Spomini... Ni več bratov ne krvi
in kakor v mirno žalostnih obredih
bom vedno tožil v jutru v zvokih bledih.*

Slovenija danes

BRANKO ROZMAN

LEKCIJA Z DESNE

Po naši deželi je zavelo nekaj silno lepega in dobrega. Tako novi mandatar dr. Bajuk kot predlagani ministri za novo vlado so v slovenski prostor prinesli novo kvaliteto, tako s svojo visoko strokovnostjo in velikodušno pripravljenostjo delati v dobro vseh Slovencev, kot s svojim plemenitim obnašanjem. Ta njihov nastop je še posebno močno zablestel na ozadju surovosti, primitivnosti in ignorance nekaterih levih inkvizitorjev.

Ocvirki

V Delu je dežurni glasnik levece očital novemu mandatarju, da ni nikdar plačeval v Sloveniji davkov. Le za kaj naj bi jih plačeval? Mogoče za to, da je smel živeti na tujem, v demokraciji?

Nedavni nastop zastopnika upokojencev v državnem zboru je bolj razumljiv, odkar je znano, da ima mož vedevejsko preteklost, to je partizanjenje v odredih vojske državne varnosti (Mag).

Liberalna poslanka je povedala, da demokratična Evropa ostaja zaznamovana z zavračanjem fašizma med drugo svetovno vojno, kar je sicer res, a je pri tem „pozabila“ omeniti, da je Evropa zaznamovana tudi z neštetimi množičnimi grobišči, ki so jih izkopali tovariši za svoje nič krive žrtve. Poslanka je imela za nalogo „ideološko diskreditiranje Bajukovih ministrov. Ta je s tresočim se glasom prebrala referat, ki se ga ne bi sramoval niti najtrši partijski ideolog“ (Mag).

Na slovesnosti pri bolnišnici Franji smo spet slišali stari slager, da je naša država

zgrajena na temelju revolucije, česar seveda nihče ne verjame. Kako naj bi imela demokratična država Slovenija za temelj trideset tisoč umorjenih nedolžnih Slovencev in polstoletno partijsko diktaturo?

Namesto predloga, da naj Unesco uvrsti med svoja kulturna spomenika poljski Auschwitz in japonsko Hirošimo partizansko bolnišnico Franjo predlagam, naj rajši tja uvrsti Kočevski rog in Teharje, ki po

svoji vsebini veliko bolj tja spadata.

Usmerjeni mediji - Dr. Janez Jerovšek, *Mag* (24. maja):

V Sloveniji imamo dominantne medije: Delo, Dnevnik, Večer, Radio Slovenija in tudi Televizijo. Imajo isto politično usmerjenost. Če se pogovarjaš s preprostimi ljudmi o političnih zadevah, odgovarjajo tako, kot poročajo omenjena občila. Se pravi, da je indoktrinacija pojmovega sistema popolna in zelo uspešna. Podvrženi smo ji bili petdeset let, nadaljuje pa se še danes. Ker imamo usmerjene medije, ne pa pravega pluralizma, imamo po tem merilu lastnosti totalitarne, ne pa demokratične družbe.

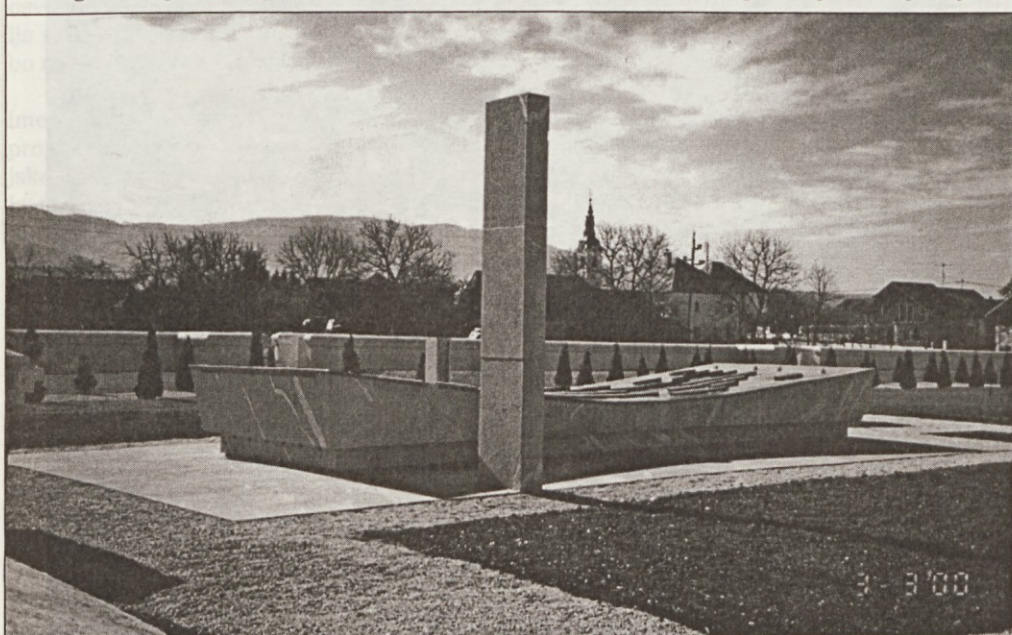
V komentarjih so zelo opazni zvišenost, vsevednost, žaljivost do nasprotnikov pa tudi zamolčevanje pomembnih podatkov. Kadar kritizirajo Drnovška - kar se sicer re-

dko dogaja -, je kritika spodobna, skladna z evropskimi novinarskimi normami, medtem ko je pisanje o njegovih nasprotnikih, npr. o Janši, Podobniku, Rodetu, zelo nespodobno in neevropsko.

Boris Kidrič o pozitivnosti vere

Nekega večera sredi sedemdesetih let sva s kolegom v Münchnu pogovarjala z Edvardom Kocbekom. V pogovoru je med drugim povedal, da se je sredi revolucije v Bazi 20 v Rogu nekega večera zunaj barake pogovarjal s svojim partijskim „angelom varuhom“ Borisom Kidričem. Kidrič ga je vprašal, kako more biti ob svoji inteligenci veren. Potem je Kidrič rekel, da sam na neki način najde odgovor na to vprašanje pri svoji materi. Čeprav jo je imel njegov oče za nekakšno deklo, mu je ona izkazovala nepopisno ljubezen, stregla mu je dobesedno kot dekla. To njeno ravnanje je po Borisovem razumevanju izhajalo iz njenega globokega krščanstva. Morda je spričo teh besed mogoče sprejeti kot resnico govorice, ki so krožile po Kidričevi smrti, da naj bi na-

16. aprila 2000 je pomožni škof Jožef Kvas na pokopališču v Šentjerneju na Dolenjskem blagoslovil spominski grob-sarkofag, v spomin 414 žrtev komunističnega nasilja v Šentjerneju

Posebna pot kontemplacije: JEZUSOVI MALI BRATJE

STANKO ŽAKELJ

Kongregacija Jezusovih malih bratov je redovniška kongregacija, ustanovljena leta 1933, uradno pa priznana od Cerkve kot „kongregacija papeškega prava“ leta 1968. V skupini ustanoviteljev (bilo jih je pet) je vodo vlogo prevzel p. René Voillaume; navdihovali pa so jih življenjski ideal in glavne instuicije Charlesa de Foucaulda. Danes je kongregacija navzoča v 40 državah sveta in šteje okoli 250 članov. Med njimi sta tudi dva Slovenci. Eden od njiju je Stanko Žakelj, ki je svoj čas živel v Argentini in je tudi avtor tega-le članka.

OČARANOST Z OSEBO JEZUSA KRISTUSA

Jezus je središče vsakega krščanskega življenja. Res pa je, da to naše krščanstvo rado ostane precej splošno in površno. Včasih pa se zgodi, da nekdo pride do globokega osebnega odnosa do Boga, do Jezusa, tako da Jezus in njegov evangelij postaneta središče njegovega življenja, središče, ki vse dele tega življenja povezuje, jih razsvetljuje in

jim daje smisel.

Pred nekaj leti sem v Zagrebu poslušal neko ženo, ki je pripovedovala, kako je ponovno „odkrila“ vero, Jezusa Kristusa. Bila je namreč že prejšnja, hodila v cerkev, prejemale zakramente... Toda nekega dne so se stvari

močno spremenile: prišlo je do odkritja novega Jezusovega obličja. Ne gre za drugo vero, pač pa za novo, globlje in bolj osebno spoznanje Jezusa in po njem Očeta. In poudarila je: „Zagotavljam vam, da je bil ta „novi“ Jezus res kar precej drugačen od „prvega“!

Vsako redovniško življenje, vsako duhovno gibanje je (ali bi vsaj moralo biti) kristocentrično: posnemanje Jezusovega življenja in nauka, hoja za Kristusom. Specifičnost vsake redovniške družine pa je, da posebno poudarja en vid Jezusovega življenja oziroma njegove skrivnosti. Za celo duhovno gibanje, ki je nastalo iz življenja in spisov Charlesa de Foucaulda, je ta poseben vid takoimenovani „Nazaret“ oz. nazareška skrivnost.

Brata Karla (Charles de Foucauld) je po njegovem spreobrnjenju preprosto prevzela skrivnost učlovečenja: samo dejstvo, da je v Jezusu iz Nazareta sam Bog prišel med nas, postal človek; nič manj, morda celo še bolj pa vse okoliščine, ki jih je Bog izbral za svoj prihod na svet in za življenje med nami.

Verski voditelji judovskega ljudstva, preučevalci Svetega pisma Božjega Poslanca niso spoznali, da bi se mu poklonili in ga priznali kot Mesija, pač pa so mu prisluhnili „Jahvini ubožci“: pastirji v Betlehemu, starča Simeon in Ana v templju, pozneje preprosti in neuki ribiči in končno grešniki, cestnarji, izločenci, križani razbojnik...

morila svoje nasprotnike. Temu početju so se z orožjem uprli vaški stražarji, kasneje domobranci, saj jim vest ni dovoljevala, da bi zločine gledali s prekrizanimi rokami. Da so se uprli z okupatorjevimi orožjem? Najprej so se s svojim, ko jim je pa tega zmanjkalo, z okupatorjevim. S težkim srcem, a v to jih je prisilil revolucijski teror.

Slovenski narod je izdal KPS. V najtežjih časih okupacije je začela revolucijo. Za svoje interese, ne za narodove. To je bil zločin. In NOB? To je le kamuflaža za revolucijo.

Potomci gladiatorjev - Janez Markeš, *Mag* (7. junija): 28. maja so bili veterani NOB povabljeni v bolnišnico Franjo. Kučan jim je dejal:

„Politika, ki ne bo upoštevala osvobodilnega boja kot temelja naše državnosti, nikoli ne bo ne slovenska ne evropska.“

Narodnoosvobodilni boj v imenu partije je spremenil v propagandni stroj svoje partijske politike, narodne energije, skupaj z energijami pomladi narodov (Zedinjena Slovenija), pa pomendral in zavil v rdečo zastavo z rumeno zvezdo. Kučan si narodni osvobodilni boj prisvaja kot nekaj svojega, čeravno bo zgodovina povsem zanesljivo komuniste postavila natanko tja, kamor sodijo, to pa je ob bok brata dvojčka, Adolfa Hitlerja.

Imamo predsednika države, ki je leta 1995 dejal, da si „pomladi ne more nihče prisvajati in nihče prirejati“. Kučan je imel v mislih leto 1989,

torej čas, ko se mu je partija drobila pod živčnimi prsti in je moral uporabiti vso filigransko spretnost, da je ta razbiti vrč spet zložil skupaj. Pomlad Slovenije pač ni bila v domeni partije, a si jo je prisvojila, jo sešila s svojo revolucijo in iz tega naredila fantazijsko zgodovinsko lepljenko, ki jo bodo morali predmetni učitelji prodajati mladim rodovom.

Promocija

Nekoč mi je poslovnež iz visokih finančnih krogov v Sloveniji, ki ni bil nikdar član KPS, ki pa ga je „ljudska“ oblast kljub temu kot zelo uspešnega finančnika tolerirala, v Münchnu pravil to-le:

V Ljubljani se je kot finančnik redno dobival k pos-

lovnim pogovorom z mnogimi direktorji večjih in manjših slovenskih podjetij. Nekoč se je dobil na pogovor z direktorjema dveh večjih podjetij (inicialki podjetja sta N in T). Ko so končali uradni del pogovora, so beseda nanesle na najrazličnejše stvari: na nogomet, košarko, filme, glasbo ... Na lepem pa je vprašal eden od obeh direktorjev drugega: „Ali se še spomniš, kako smo na Rogu streljali domobrancelce? V jamo so padali kot snopi. Še drugo jutro se je kadilo iz jame.“

„Zgrozil sem se, v kakšni družbi sedim,“ je končal moj obiskovalec iz Slovenije. Meni se je pa zdelo najbolj zanimivo to, da je povojna oblast nagrajevala zločince z direktorskimi mesti.

Učlovečena Božja Beseda je velik del svojega življenja molčala; izbrala si je življenje navadnega, „malega“ človeka, člana zabite vasice poganske Galileje! Za brata Karla to ni golo zgodovinsko dejstvo, še manj čisti slučaj. To je Božji načrt, ki vsebuje globoko sporočilo. V betlehemskem detetu, v mizarju iz Nazareta se nam že razodeva Bog, nam govori o sebi, o svoji ponižnosti, ki ga približuje slehernemu človeku, o svoji ljubezni, o svoji posebni privrženosti majhnim, ubogim, zapuščenim, preziranim itd. In bratu Karlu Jezus postane „moj ljubljeni brat in Gospod Jezus“ težišče njegovega življenja, njegovo vse. Iz te „zaljubljenosti“ v Jezusa iz Nazareta izhaja najprej kontemplativna dimenzija njegovega življenja kakor tudi poklica Jezusovih malih bratov, obenem pa vse glavne značilnosti njihove duhovnosti. Morda je zanimivo navesti tu nekaj vrstic rimskega dekreta, s katerim je uradna Cerkev leta 1968 priznala Kongregacijo J. M. bratov. Takole omenjeni dekret predstavlja redovniško življenje Malih bratov: „*Po ponižnem in skritem nazareškem zgledu bratstvo dosega svoj cilj in svojo popolnost*

- v specifičnem kontemplativnem življenju,

- v češčenju Jezusa v evharističnem zakramentu,

- v življenju (dobes. „v praksi“) evangeljskega uboštva,

- v preprostem manualnem delu in v resničnem deljenju družbenega položaja tistih, ki so brez imena in vpliva v svetu.”

Vsi ti elementi - vzeti iz redovniških Pravil Malih bratov - so bistveni in se med seboj osvetljujejo in dopolnjujejo. Tu se bom omejil na prvo omenjeno karakteristiko.

POSEBNO KONTEMPLATIVNO ŽIVLJENJE

Na prvem mestu ugotavlja Cerkev, da bratstvo živi posebno, specifično kontemplativno življenje. V zgodovini Cerkve se je kontemplativno življenje skoraj vedno zamišljalo kot življenje ločeno od sveta: da bi se človek posvetil iskanju Božjega obličja, mora najprej „reči zbogom“ svetu in se umakniti v puščavo ali v samostan. Tu so si menihi ali redovnice s strogo kavzuro uredili življenje tako, da vse čim bolj služi edinemu cilju, se pravi iskanju Božjega obličja: tišina, zbranost, dolge molitve, poglobljanja v Sveto pismo, itd... Tudi danes se kontemplativno življenje zelo pogosto smatra kot istovetno z zaprtim samostanskim življenjem.

Zato je važno poudariti zgoraj omenjeno trditev Cerkve: za tiste, ki sledijo bratu Karlu in ki sledijo predvsem Jezusu iz Nazareta, ki je tudi sam zase izbral to pot, za bratstvo bo kontemplati-

vno življenje posebna pot kontemplacije, bo nazareško življenje (Pravila, čl. 3). Da bi iskali Božje obličje in težili k čim bolj popolni ljubezni do Boga in do človeka, mali bratje živijo svoje kontemplativno življenje tako, da delijo - kot Jezus iz Nazareta - življenje in družbeni položaj tistih, ki so brez imena in vpliva v svetu. To „nazareško življenje“ je njihova pot združevanja z Bogom in prijateljevanja z ljudmi (Prav., član 3). Ne bodo bežali iz sveta, marveč živeli odprtih oči in ušes sredi sveta, toda pod enim pogojem: da so trdno vkoreninjeni v Bogu! Ne gre namreč le za neko vrsto humanizma, za zavzetost za tiste, ki trpijo in so morda potlačeni, vse skupaj mora imeti kristološko dimenzijo. Gre za posnemanje Jezusa iz Nazareta: „želijo postati podobni Jezusu s tem, da delijo njegovo odrešilno življenje in njegovo ljubezen do vseh ljudi“ (Pravila).

Toda na kakšen način to sivo vsakdanje življenje postane pričevanje za Kristusa in sodelovanje pri širjenju Božjega kraljestva, ko pa Mali bratje nimajo nobenega organiziranega apostolata, nobenega oznanjanja evangelija z besedo? Zdi se, da moramo vprašanje podaljšati na Jezusa: kako je on odrešil svet, kako ga odkupil? Postal je naš najbližji sorodnik, naš brat in nas „odkupil“. Ta trditev pa zahteva kratek komentar.

Biblijska téma odrešenja zavzema v Svetem pismu središčno mesto in se tudi vleče skozi celo Sveto pismo. Izraz „odrešenik“ (hebr. goel) se pojavlja že v Stari zavezi in ima točno določen pomen: odrešenik, odkupitelj je za nekoga njegov najbližji sorodnik, ki je moralno in pravno dolžan priskočiti mu na pomoč vselej, ko je v nevarnosti njegovo življenje. On je namreč moral priskočiti in „odkupiti“ svojega zaščitenca, če je ta zapadel v suženjstvo, „odkupiti“ njegovo kri (v začetku je to napravil z maščevanjem), če ga je nekdo ubil, „odkupiti“ njegovo zemljo, če jo je zaradi dolgov izgubil, „odkupiti“ ime s tem, da mu obudi potomstvo, kadar je nevarno, da mu bo ime izumrlo...

V tem kontekstu pride lepega dne preroku Izaiju Božja beseda s preprosto čudovito vsebino: „Ne boj se, Jakob, ubogi

27. maja 2000 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj CYNTHIA MARIJA PREGELJ, hči Karlota in Monike, roj. Svetlin. Botra: Milena Štefe, roj. Svetlin, in Stanko Pregelj. Krstitelj: Franci Cukjati.

črviček, tvoj „odkupitelj“ - se pravi tvoj sorodnik, ki te bo odkupil - je sam Bog Izraelov! (Iz 41, 14). Ker je judovsko ljudstvo bilo v tem času v babilonskem suženjstvu, je Izaija napovedoval, da bo Bog rešil Izraela iz suženjstva in ga pripeljal nazaj v njegovo domovino. Kasneje pa bo Izaijeva prerokba dobila veliko globlji smisel: celo človeštvo je zavrglo Boga, je v suženjstvu greha. Sam Bog pa bo prišel, postal naš brat in nas bo odkupil. In Bog je to napravil v Jezusu iz Nazareta. Nič čudnega torej, če je Sveto pismo Nove zaveze Jezusu dalo naslov Odrašenik. Prišel je na svet, postal naš brat, se zavzel za nas in nas odkupil. On je Sin Očetov, Sin Boga, ki je življenje in kot tak skupaj z Očetom hoče, da tudi mi vsi imamo življenje, da živimo kot njegovi otroci, kot bratje med seboj. Bil je in ostal Sin, obenem pa je postal naš brat. Ker je eno z Očetom, nam je lahko posredoval in nam še vedno posreduje življenje, ki ga prejema od Očeta, ker pa je eno tudi z nami, je vsadil človeštvo v samo Božje srce. In v tem je naše odrešenje.

Toda vrnimo se k „apostolatu“ Malih bratov. Da bi njihovo življenje in delovanje imelo smisel, se morajo poglobiti v ogenj, ki je plamtel v Jezusovem srcu, ki je plamtel tudi v srcu Charlesa de Foucaulda: „Moj Bog, daj, da bodo vsi ljudje zveličani!“ Poglobiti se v ljubezen tega srca in postati „bližnji“ vsakemu človeku, postati njegov brat in biti pripravljen iti v tem do konca, kot je Jezus šel do konca v svoji zvestobi Očetu in človeku.

Vsak redovniški poklic je Božji dar, Božji dar pa je tudi klic, da mu sledimo na ta način. Mi sami z našimi lastnimi močmi ne moremo dati življenja nikomur. Jezus sam pa nas vabi, da se vključimo v njegovo delo po poti, ki je bila tudi njegova življenjska pot: postajati vsak dan bolj Božji otroci in vsak dan bolj bratje malih tega sveta. On sam nam zagotavlja, da je to pot, ki daje življenje. „S tem, da celo svoje življenje, posvečeno prijateljstvu z Bogom in z ljudmi, združujejo z življenjem Jezusa, ki je odrešil svet s celim svojim življenjem - od Betlehema do Golgote - Jezusovi mali bratje sodelujejo v odrešilnem delu edinega Odrašenika“ (Pravila).

Popolnoma je jasno, da stvari kot n.pr. „vedno iskati Božjo voljo“, „biti Jezusovi prijatelji“ in „biti v resnici bratje“, niso lahke in nikomur ne padajo kar tako z neba: Božji dar je to, ki je zanj

treba stalno prositi, obenem pa tudi jemati sredstva in to uresničevati. Eno pa je za nas, male brate, popolnoma jasno: ne moremo ločiti ljubezen do Boga od ljubezni do človeka! „Ljubiti Boga“ in „poskušati biti brat“ sta kakor dve polovici istega srca. To isto poudarjajo Pravila, ko trdijo: „Tako je zanje bistveno rasti v eni in edini ljubezni do Boga in do ljudi, ki so njihovi bratje!“ Drugi člen Pravil se glasi: „Bratje živijo med ljudmi, ne (s ciljem) da bi postali njihovi pastirji ali voditelji, marveč preprosto, da bi bili njihovi bratje. Tistim pa, s katerimi delijo življenje, dokazujejo svojo vero v Kristusovo Cerkev predvsem s prijateljstvom“.

Marsikateri cerkveni pastir težko razume tak način delovanja v Cerkvi. „Toliko je dela na vseh straneh - za posamezne ljudi, za cerkvena občestva... - vi pa, ki ste tudi prejeli določeno formacijo, ne delate nič in izgubljate čas z navadnim delom, da bi se preživljali...!“ Res je, da je včasih tudi nam samim potrebna globoka vera v svoj poklic in v poslanstvo, ki nam ga je zaupala Cerkev. Z globoko vero se moramo vračati na besede Pravil, ko pravijo: „na ta način, po skrivnostni apostolski plodnosti njihovega kontemplativnega življenja, bratje sodelujejo pri nevidnem širjenju Božjega kraljestva med ljudmi“.

O drugih značilnostih življenja malih bratov pa morda kdaj prihodnjič.

NOVI MEHIKANSKI SVETNIKI

Večina so bili žrtve preganjanja Cerkve

Papež Janez Pavel II. je v nedeljo, 21. maja, na Trgu sv. Petra v Rimu na oltar povzdignil 27 Mehikancev.

Za svete je razglasil Cristobala Magallanesa (1869-1927) in njegovih 24 tovarišev, duhovnikov in laikov, ki so jih v letih od 1915 do 1934 v Mehiki umorili zaradi njihovega verskega prepričanja, ter redovna ustanovitelja Joseja Mario de Yermo y Parresa (1851-1904) in María de Jesús Sacramentado Venegas de la Torre (1868-1959). To je prva mehiška svetnica. Tako kot José María de Yermo y Parres je ustanovila red, ki je skrbel za najrevnejše.

Večina drugih svetnikov - med njimi je 22 duhovnikov in trije laiki - je bila umorjena leta 1927, ko so revolucionarne sile zatrle upor katoličanov. Tedaj so umorili kar 78 duhovnikov in redovnikov in številne verne laike. Ti so v času hudega cerkvenega preganjanja (1915-1934) umirali z vzkliki Naj živi Kristus Kralj! Levičarski revolucionarji so najbolj preganjali Cerkev v letih 1926-1929, ko je predsednik Plutarco Elías Calles z zakonom močno omejil navzočnost Cerkve v

Marija Turk - Turkova mama iz Casanove - je izpolnila 97 let. 2. aprila sta ji Mici Casullo in Nežka Kržnik voščili v imenu vse sanjuške skupnosti. -

Foto: Marko Vomberger

Sodobno suženjstvo

LOJZE KUKOVICA

Večina ljudi je prepričana, da je suženjstvo stvar preteklosti, da torej danes ni več sužnjev na svetu. Resnica je žal drugačna. Tudi v našem sedanjem svetu so še sužnji in njih število gre v milijone. Zdrava človeška vest se upira sami misli, da bi še tudi danes bili na svetu sužnji. V tem smislu lahko rečemo, da je človeštvo z ozirom na preteklost, ko je bilo suženjstvo sprejeto skoro kot nekaj naravnega, vendarle naredilo velik korak naprej.

Suženjstvo je bilo pravno odpravljeno z mnogimi mednarodnimi pogodbami. Zadnjikrat se je to zgodilo leta 1948, kmalu po koncu druge svetovne vojne, ko je 48 držav v Proglasitvi človeških pravic „prepovedalo suženjstvo in trgovanje s sužnji v vseh oblikah“. Kljub temu pa suženjstvo še naprej obstoji, sicer v novih, a ne manj poniževalnih in krutih oblikah kot nekdaj. Po podatkih Protisuženjske mednarodne organizacije s sedežem v Londonu naj bi bilo danes na svetu nad 200 milijonov sužnjev. Kakšnih? Najbolj splošni obliki sodobnega suženjstva sta „gospodarsko“ in „seksualno“ suženjstvo. Podatki o tem nečloveškem pojavu v današnji družbi, kot jih nekaj tu navajam, prihajajo od prosekretarja Organizacije Združenih narodov in se zatorej lahko nanje zanesemo.

Poleg suženjstva v rimskem imperiju in drugih velikih imperijih starega sveta, se je suženjstvo znova razcvete-

lo v 15. stoletju, ko so Portugalci odkrili zahodne afriške obale. Tedaj sta Portugalska in Španija imeli veliko potrebo po delavcih, zato so ti v Afriki začeli loviti črnce in jih kot sužnje voziti v svoje dežele. Velik razmah je suženjstvo dobilo s odkritjem Amerike (1492). Ker tamkajšnji prebivalci niso hoteli ali pa niso bili zmožni delati za evropske kolonizatorje, so vse evropske kolonialne dežele začele naročati pomorskim zasebnim družbam, naj jim nalovijo v Afriki črncev, moških in žensk, in jim jih kot sužnje prodajo za kritje njihovih delavnih potreb, kar so te družbe za velik denar rade delale. Pri tem nečloveškem početju so se „odlikovale“ Španija in Francija, posebej pa še Anglija.

Ni moj namen, da bi na tem mestu tudi le kratko opisal, na kako nečloveški in kruti način so brezvestni trgovci opravljali svoje delo, kako so postopali z ujetimi in zaslužnjenimi črnci in kako enako kruto so z njimi ravнали njihovi novi gospodarji na ameriških tleh. Gotovo je to njihovo početje eden najbolj umazanih madežev na človeštvu zadnjega tisočletja. To trgovanje s črnimi sužnji je trajalo več stoletij. Odpravljeno je bilo šele v 19. in 20. stoletju, pa še tedaj pogosto bolj na papirju kot v resnici. Najhujše pri tem barbarskem početju je pa to, da so to trgovanje s črnimi sužnji vršili krščanski narodi. Vendar pa je s tem v zvezi treba tudi pripomniti, da so prav katoliški misijo-

narji največ storili za olajšanje teh nesrečnejev. Pomislimo na primer le na sv. Petra Klaverja, ki se je skozi 40 let junaško žrtvoval za blagor teh nesrečnih človeških bitij. Enako so tudi papeži od vsega početka z vso avtoriteto nastopali proti nečloveškemu trgovanju s črnimi sužnji. Žal so pogosto njihove odločne besede zadevale na gluha ušesa.

SUŽENJSTVO OTROK

Staro suženjstvo je v glavnem prenehalo, a na njegovo mesto je stopilo novo, sodobno suženjstvo, ki se vrši zlasti v dveh oblikah: v obliki gospodarskega in seksualnega suženjstva. Pri prvi od teh oblik je posebej dramatično, da gre v glavnem za suženjstvo otrok. Po zanesljivih podatkih je namreč na svetu mnogo milijonov otrok med 5 in 10 let, ki so „gospodarski sužnji“. To se pravi, da delajo proti svoji volji in v človeka nevrednih okoliščinah. Od teh nekako polovica dela polni delovni dan in vsaj tretjina teh zadnjih mora poleg vsega opravljati delo še pod nezdravimi in nevarnimi pogoji. Mnogi od teh modernih sužnjev dela tudi po 18 ur na dan, ne da bi med delom kdaj videli sončno luč, hkrati so pa oropani osnovnih človekovih pravic, kot na primer pravice do svobodnega gibanja in svobodnega izražanja. Zlasti Indija in nekatere druge azijske dežele slove po izrabljanju otrok za težaška dela v tovarnah za steklo in v opekarnah. Posebno mesto v tem modernem suženjstvu zavzema tudi Brazilija, kjer tisoči in tisoči otrok in mladostnikov skupaj s svojimi starši dela v amazonskih gozdovih, daleč od vsake civilizacije, od šol, od bolnic in pod neprestanim nadzorstvom oboroženih zasebnih stražnikov. Mnogi teh otrok so bili celo ugrabljeni svojim staršem, odpeljani daleč od njih in nato prodani novim gospodarjem. Tako se godi tudi v nekaterih predelih Sudana: trgovci ugrabijo otroke katoliškim družinam, jih nato vlačijo po več sto kilometrov daleč v čisto muslimanske pokrajine, tam jih nasilno „spreobrnejo“ v mohamedance, predno jih nato prodajo novim gospodarjem.

Druga oblika gospodarskega suženjstva, katere žrtve so otroci in mladostniki, je pa nasilno mobiliziranje v narodne vojske ali pa med gverilce. Takšna nasilna militarizacija otrok in mladostnikov se vrši v Afganistanu, v Sierra Leone, v Šri Lanka, v Sudanu in seveda

mehiški družbi. Ta zakon, po predsedniku imenovan „Ley Calles“, je določal število duhovnikov, prepovedoval navzočnost tujih duhovnikov v državi, omejeval število bogoslužij, prepovedoval pa tudi obstoj semenišč in samostanov. Zaradi teh omejitev in po spodletelih pogajanjih med mehiškimi škofi in predstavniki vlade so škofje sklenili ukiniti javna bogoslužja. V zahodnem delu države, posebej še v zveznih deželah Jalisco, Aguascalientes, Michoacan, Guanajuato in Colima, so številni katoličani branili svojo versko svobodo z orožjem. Nekateri duhovniki (po zgodovinskih podatkih okoli 20), so se jim pridružili; večina pa je izbrala nenasilen odpor. Število kristjanov, ki so žrtvovali življenje za

Kristusa, ni znano, bilo pa jih je veliko.

Med mučenci za vero je bil tudi jezuit Miguel Agustín Pro Juárez. Leta 1929 je po pogajanjih med predsednikom Emiliem Portesom Gilom in škofi prišlo do premirja. Dogovorili so se, da prejšnja zakonska določila ne veljajo več, žal pa ni bilo tako z ukrepi oblasti. Vojna je bila končana, orožje položeno, maše zopet dovoljene. Kljub temu so vojaki in policisti pozneje številne „cristerose“, ko so odložili orožje, pobili.

Zadnji znan napad na Cerkev je bil 30. decembra 1934 v kraju Coyoacan, ko so člani „eskadronov smrti“ pod vodstvom Garrida Canabala streljali na skupino vernikov, ki so po maši odhajali iz cerkve.

v Kolumbiji. Računa se, da je takšnih mladoletnih, nasilno mobiliziranih vojakov, danes na svetu kakih 300.000. Še mladi se prisiljeno nauče ubijati in celo mučiti, kar ima za posledico, da tudi sami polagoma podivjajo.

SEKSUALNO SUŽENJSTVO

Druga vrsta modernega suženjstva je pa „seksualno“ suženjstvo. Zločinskim organizacijam, ki se posvečajo tej vrsti zaslužnjevanja, njihovo trgovanje donša seveda ogromne vsote denarja, ker so pač „seksualni sužnji“ danes zelo iskano in drago „blago“. Trgovina z mladimi ženskami in otroki, ki so prisiljeni vstopiti v to nečloveško suženjstvo z namenom, da strežejo nizkotnim nagonom nenasitnih iskalcev spolnih užitkov, je doseglo danes naravnost alarmantno razsežnost. Trgovina s te vrste sužnji se vrši po celem svetu. Bodisi v bordelih v Manili na Filipinih, ali na cestah v Rio de Janeiro, v New Yorku, v barih v Amsterdamu ali pa na železniških postajah velenst. Milijoni otrok, deklet in žena so žrtve te sužnosti. Z njimi se kupčuje, kot bi šlo za navadno blago. Vsakdo ga lahko dobi po oglasih v revijah in časopisih in po posebnih agencijah. Včasih celo sami revni starši ponujajo in prodajajo svoje otroke za seksualno uporabo.

Določen tovor orožja ali pa mamil se lahko proda in uporabi samo enkrat, seksualno blago, kot so otroci in dekleta, se pa lahko proda in uporabi stokrat, tisočkrat, predno se dokončno porabi in izrabljuje. Kupcev tega „blaga“ je pa na žalost zmeraj dosti. To blago vzdrževati tudi ne stane veliko: nekaj skromne hrane in obleke ter streho, to je vse, kar potrebujejo.

Trgovina ženske in otroške prostitucije neprestano narašča. V vedno večjem številu morajo mlada dekleta iz revnih držav opravljati svoje sramotno delo, da se lahko preživljajo same in morda še njihove družine. In njihovo delo je težko, saj morajo biti svojim klientom na razpolago tudi po 20 ur na dan v bordelih najnižjih kategorij. Enako se godi mladim dekletom v bogatih deželah, kamor so bila zvaljena pod lažnimi obljubami dobre zaposlitve. Ko se naenkrat znajdejo v tuji deželi brez sredstev za življenje in brez dovoljenja za bivanje, je skušnjava velika, da si poskušajo služiti kruh s prostitucijo. Enako je z otroki. Na svetu je veliko

mogočnih zločinskih organizacij, ki skrbijo - seveda za velik denar, - da imajo „ljubitelji otrok“ (pedofili) vedno na razpolago dosti otrok za svojo seksualno porabo in zlorabo.

Najbolj značilno za sodobni trg prostitucije je pa njena globalnost, to se pravi, da je trgovina z dekleti in otroki za seksualno izrabljanje razpredena po vsem „civiliziranem“ svetu. Trgovina se razvija v dvojni smeri: od revnih dežel k bogatim in od bogatih k revnim. Bogače dežele, kot so USA, Zahodna Evropa, Japonska in Avstralija, uvažajo na stotisoče mladih deklet za seksualno uporabo iz dežel tretjega sveta, predvsem iz Filipinov, Vietnama in Srednje ter Južne Amerike pa vzhodne Evrope. Računa se na primer, da je bilo najmanj 100.000 deklet ilegalno uvoženih v USA v zadnjem desetletju preteklega stoletja in da je od teh vsaj 70% suženjsko vpreženih v seksualno delo, vodeno od kriminalnih azijskih družb.

Še drug način te sužnosti se vrši s seksualnim turizmom iz prvega v tretji svet - turizem, ki zadnja leta zelo narašča. Ugotovljeno je, da se od 70 do 80% vseh turistov, ki letno potujejo v azijske dežele, poslužujejo seksualne ponudbe prostitutk. Na ta račun trgovci „človeškega mesa“ spravljajo v svoje žepe ogromne vsote denarja. Prostitucija je resda vedno obstajala, saj je rečeno, da je to najstarejši poklic na svetu, a nikdar ni dosegla takšnih oblik in razsežnosti kot danes. Spolna zloraba žensk in otrok se poleg vsega drugega vrši v najbolj ponižujočih in krutih oblikah. Najprej se jih podvrže načrtnemu ponižanju z namenom, da zgubijo vsak čut človeškega dostojanstva, zato da je potem z njimi možno postopati kot z vsakim drugim blagom, ki se ga ponuja, prodaja in ku-

puje. In ker klienti veliko plačajo za to blago, smatrajo za svojo pravico, da se ob svojih žrtvah izživljajo na najbolj nečloveške načine.

KAJ JE MOŽNO STORITI?

Na žalost svet vse premalo stori proti temu ponujočemu pojavu sodobnega suženjstva. Mnoge države veliko storijo proti trgovini z orožjem in mamili, še zdaleč pa ne posvečajo zadostne pozornosti boju proti modernemu gospodarskemu ter seksualnemu suženjstvu. Gotovo v veliki meri tudi zato, ker je povpraševanje po obeh oblikah tega suženjstva tako močno in razširjeno, da javne oblasti izgubljajo pogum in upanje, da bi na tem področju imele kaj dosti uspeha. Več kot javne oblasti so do sedaj proti temu rak-ranama človeške družbe naredile in še delajo neuradne, zasebne organizacije. Prvo mesto brez dvoma razne krščanske organizacije, ki

28. maja 2000 je bila krščena v cerkvi sv. Martina v Moravčah ALENKA CAPUDER. hči Romana in Marjete, roj. Javoršek. Botra: Fani Capuder in Jure Javoršek, ki ga je nadomeščal Tone Javoršek.

BOŽIDAR FINK - 80-letnik

Doma na tujem

Letnice nas opozore na Božidarja Finka, ki že 55 let deli z nami emigrantsko življenje, od tedaj pol stoletja v Argentini.

Živi z našo skupnostjo, ji je vdan, sodeluje, diha z njo, pomaga (prim. njegovo dolgoletno delovanje v Kreditni zadrugi Sloga), vodi, posreduje. Utrjevanju in uveljavljanju skupnih vrednot je pridružil njih posredovanje Sloveniji; obiski doma so mu približali vrsto pomembnih znancev in prijateljev. Potem ko je Slovenija dosegla samostojnost, so ga odločujoči pooblastili, da je v Argentini opravljal diplomatske in konzularne zadeve. Prispeval je k priznanju slovenske države.

S svojo družino je izdelal zgled za vzgojo in pripravljenost za delo v skupnosti. Trden temelj za uspevanje družinskih in družbenih skupin je vera. V njej in iz nje sijajo vrednote, luč, moč nadčutnih idej resnice, dobrote in lepote. (To zadnje je Božidar ugotovil tudi v pravni znanosti). Fink je bil eden nosilcev prvega **katoliškega shoda** Slovencev v Argentini. Še bolj uspešen - kot član predsestva in predsednik narodno-družbenega odseka - pa drugega, leta 87. Mnogo povedo njegovi prispevki v knjigi, posvečeni temu shodu. V ponatisu referata pri Slovenskem katoliškem akademskem starešinstvu beremo: „V jedru namena tega shoda je presežni cilj človeka, konkretno slovenskega človeka, in hoče ugotavljati, katere vrednote in dobrine pomagajo človeku tudi posredni k dosegu cilja. (...) Resnični osrednji predmet (...) je torej naš človek v svoji nadnaravni razsežnosti, njen smoter pa je nakazati

veliko store, čeprav seveda še mnogo premalo, za odpravo teh sužnosti. V tem boju na katoliški strani igra posebno vlogo sedanji papež Janez Pavel II., ki pogosto z vso svojo avtoriteto obsoja to sramotno kršenje človeškega dostojanstva žrtev gospodarskega in seksualnega suženjstva. Bog daj, da bi skupaj z drugimi glasovi tudi njegov glas propomogel k odpravi tega sramotnega madeža na sodobni človeški družbi.

sredstva in poti, po katerih naj človek skladno razvije svojo krščansko osebnost." Ta referat je primer njegovega dela v SKASu, kjer je bil večkrat odbornik in nekaj časa predsednik.

Bil je med pripravljalci zbornika znanstvenih spisov **Vrednote**. Leta 51 je v njem razpravljaj o kazenskem pozitivizmu in o kazenski politiki v FLRJ. O tem je pisal tudi v argentinski *Revista de Derecho*, septembra-oktobra 51. V II. Vrednotah (55) je njegova „Etičnost novega kazenskega prava“.

Iz Vrednot je zrasla **Slovenska kulturna akcija**, v kateri je bil odbornik. V reviji **Meddobje** (VIII, 64) je obravnaval ustavni položaj v Sloveniji. Sicer pa se je prvih deset let v SKA posvečal **pevski umetnosti** kot član glasbenega odseka. Glas in dar je kazal že v domačem okolju v Ljubljani, nato v **Akademskem pevskem zboru** pod Francetom Maroltom. Na begunski poti je pel v Emigrantskem pevskem zboru, v Argentini v Gallusu, kateremu je bil nekaj časa predsednik, v SKA pa na številnih koncertih kot solist in kot član kvarteta Finkovih. Ti so s svojim petjem omogočili izdajo long play plošče Geržiničevih skladb in priredb naših ljudskih pesmi. Njihovo petje je dalo podlago dvema ploščama Slomškovih pesmi.

V dobi od oktobra 63 do marca 69

je Božidar vodil naše osrednje društvo **Zedinjeno Slovenijo**, za katero je dosegel priznanje pravne osebnosti. Uspešno mu je uresničiti dotedanje prizadevanje za urejeno sodelovanje med domovi in osrednjim društvom. Zbral je za priznanje lastništva Pristave potrebno gradivo. Leta 65 je pripravil odmevne spominske prireditve ob dvajsetletnici našega zdomstva.

V SKA je prišlo leta 69 do razcepa. Nova pravila je sestavil Fink, pa so na odločilnem občnem zboru sprejeli vse člene razen prvega, ki je uveljavljal izrečno protikomunistično stališče. Božidar Fink in njegovi prijatelji so organizacijo zapustili in ustanovili list **Sij slovenske svobode**, ki je začel izhajati 21. aprila 69.

V 2. številki II. letnika je izšla Božidarjeva „Naša izjava“ (2 strani). Temeljne misli: „Po nagnjenju in prepričanju smo odločeni, da branimo in gojimo svobodo (...) (Zato) odločno terjamo, da se prizna slovenskega naroda pravica do državnopravne samostojnosti in politične neodvisnosti. (...) Ker ljubimo svobodo, Cerkev in domovino, smo in ostanemo neizprosni nasprotniki komunizma. (...) Tudi po četrto stoletja se imamo za dediče in nadaljevalce tistih, ki so za obrambo krščanskih vrednot žrtvovali sami sebe.“ Sledile so leto za leto razprave, govori, članki za poglobitev in razvoj načelne izpovedi v Izjavi.

Po prenehanju Sija je 10 Božidarjevih člankov v **Vestniku**. Članek „Ob 4. septembru!“ je spomin na Rupnika in Hacina. Fink napoveduje: „Prišel bo, že prihaja čas svobodnega ovedenja, ko se bo odstrl pogled v zgodovinsko resnico (...) Takrat bosta Rupnikovo in Hacinovo življenje in delo postala predmet mirnega, pravičnega (...) zgodovinskega ocenjevanja, iz katerega bo z vso gotovostjo njun lik za vso slovensko javnost izšel čist in bleščeč.“ V isti številki sta še razmišljanji „Slovenija in državne zveze“ in „Za podobo nove Slovenije“ pa „Suverenost in samostojnost“. Naslednje leto je prineslo „K zamisli moderne države“. Na široko je odmeval njegov govor na spominski prireditvi dne 3. junija leta 90.

Izvrstna je bila misel izdati v knjigi Božidarjeve izbrane članke in govore, največ iz Sija. Knjiga je izšla pri Mohorjevi družbi z naslovom **Na tujem v domovini**. Vsebuje tri dele: Upor proti re-

voluciji, Politično zdomstvo, Slovenska državnost. V Spretni besedi ugotavlja Anton Drobnič: „V času, ko v slovenski javnosti zopet prevladujejo glasniki komunistične revolucije (...), ko je NOB postal najbolj cenjen mit v nastopih predsednika slovenske države, je avtor (...) dal v premislek povsem drugačen, urejen in jasen, logičen in dosleden, umerjen (...) pogled na komunistično nasilje v Sloveniji (...) ter na slovenski upor proti temu nasilju, jasno razgrnil bistvena vprašanja slovenske politične emigracije in se dosledno zapisal slovenski državnosti.“ (str. 5)

V domovini - mladost

Dne 30. avgusta 1920 je Božidar kot prvorojenec osrečil zakon finančnega uradnika Ignacija Finka in Nežike Javornik. Po ljudski šoli na ljubljanski Vadvnici je naredil klasično gimnazijo (1931-39). Prepričan je, da "mu je ta dajala priložnost za neposredno vstopanje v duhovna območja kulture". Bil je med prvimi Tomčevimi mladci.

Na pravno fakulteto ljubljanske univerze se je prijavil že v začetku svetovne vojske. Dovršil jo je v 4 letih pri vseh nevarnih dogodkih. Fink se je hrabro odzival nanje. Proti nemškemu napadu se je prijavil prostovoljcem in tako prišel do Zagreba, odkoder se je bilo treba rešiti nazaj v Ljubljano. Pod Italijani je doživel dvomesečno internacijo v Gonarsu. Spet doma se je prijavil Vaškimi stražam v Št. Joštu, odondod so ga poslali v Rovte. Po italijanskem zlomu je stopil v domobranstvo. Imenovali so ga za nadporočnika v sodni stroki (Vrhnika), maja 44 je prišel na sodni odsek organizacijskega štaba v Ljubljani. S tem je peš odšel na zadnji dan umika 8. maja 45. Začelo se je poglavje v Vetrinju. Poveljniški štab naj bi odšel zadnji. Takrat je bilo že dognano, kaj se dogaja. Božidar se spominja: „Vojaška disciplina, ki smo jo prej hoteli vzdrževati, ni veljala več, vendar se je še mnogo vojakov prijavljalo za Transporte. Tudi jaz sem bil odločen, da se vrnem, mislim, da ne po resignaciji, temveč iz zavesti, da moram biti zvest sobojevnikom. Ker sem bil oslavljen zaradi bolezni, sem se mogel zbirnemu mestu samo približati, tam pa me je našel prijatelj in mi priskrbel zdravljenje med civilnimi begunci. Vem, da me je potem še nekaj

Bog nas noče mlačne!

Govor na proslavi 50. obletnice SDO-SFZ, 17. junija

DOMINIK OBLAK

Nocoj z veseljem in ponosom praznujemo 50 let življenja in dela slovenskih mladinskih organizacij.

Prva misel, ki se mi poraja ob tej zlati obletnici, je ta, da praznujemo 50 let delovanja organizirane slovenske mladine in to ne delovanja kje pod Triglavom ali kje v njegovi bližini, pač pa tukaj „na koncu sveta“, 12 tisoč km proč od narodnega, duhovnega in kulturnega sredi-

časa mučil občutek krivde, ker sem ostal živ (...) Zdaj sem hvaležen za rešitev in za priložnost, da lahko mrtve kličem v javni spomin in po svojih močeh pomagam pri reševanju njihove časti.“ (Marčna številka Zaveze, leta 2000)

Hvaležen za rešitev

Tako je dosegel Italijo, taborišči Servigliano in Senigallio. Tu je s Tinko, hčerko sodnika Kovača, nastala družina; tudi prvi otrok je zagledal svet v Italiji.

šča, Slovenije.

Če globlje premislimo, se nam kaj takega zdi nemogoče in neverjetno.

Ko so obiskovalci iz Slovenije spoznali našo skupnost, so jo krstili „Slovenski čudež v Argentini“. Vsi vemo, da čudeže naredi samo Bog in On ima res veliko zaslug za nocojšnji jubilej. Pregovor pravi „Sam si pomagaj in Bog ti bo pomagal“ in ta rek se mi zdi, da se najbolj ujema z nastankom in razvojem naših mladinskih organizacij in naše slovenske skupnosti v Argentini.

Malo zgodovine: komaj so se slovenski povojni begunci v letih 1948/1949 naselili v Argentini, so že skušali nadaljevati bogato versko, narodno in kulturno življenje, ki so ga ustvarili v begunskih taboriščih po Avstriji in Italiji.

Nove razmere v tem večmilijonskem mestu, večje razdalje, znanje oz. neznanje jezika,

skrb za službo in stanovanja, drugačne navade, vse to je pomagalo, da so mladi novonaseljeni begunci čutili potrebo po organizacijski povezavi razkropljenih fantov in deklet.

Prva predsednica SDO, Mija Markež, se je takole spominjala začetkov:

„8. maja 1949 smo se zbrale v mali pisarnici Duhovnega življenja na V. Martínez na ustanovnem občnem zboru. Bilo

Leta 48 je kot „črni“ sledil ženi in sinčku v Argentino.

Začetno trdo delo za primerno stanovanje, za službo in preživljanje je rojevalo uspehe. Božidar je dosegel lepo mesto v veliki firmi; vzporedno je pridobival ure za javno in kulturno delo v naši skupnosti. Družina je dosegla šest mladih članov, kot jih je imela tista v Ljubljani, ko je vanjo spadal Božidar.

Naraščajoče je raslo njegovo znanstveno in časnikarsko ustvarjanje, delovanje v naši skupnosti, za obogatitev slovenstva. Bog ga blagoslovljaj še naprej!

A.G.

nas je natrpano polno in morale smo vse stati. Prvi sestanek smo imele v juniju v dvorani nekega zavoda v bližini Primere Junte. Na tem sestanku smo voščile za god duhovnemu vodji g. Antonu Oreharju in mu podarile slovenski šopek, v katerem so bile vejice roženkravta, katerega je neka članica prinesla v lončku s seboj čez morje. Potem smo imele redne mesečne sestanke v zavodu Ana Janer na Floresu. Redno se nas je zbralo čez sto. Na vsakem sestanku smo poleg duhovne misli in kratkega referata imele še zabavni del in nikoli ni manjkalo slovenske pesmi...

...Na drugem občnem zboru je bilo nad 120 deklet. Odbor se je povečal in delo je bilo vseskozi živahno. Skoraj na vsakem sestanku smo se poslovile od ene ali več deklet, ki so odhajale v zakonski stan."

Peter Klobovs, prvi predsednik SFZ, pa je o začetku zapisal sledeče:

„6. marca 1949 se je zbrala velika skupina fantov v župnijski dvorani sv. Julije in so ustanovili Slovensko fantovsko zvezo ter izvolili prvi dobor. Velike težave so bile zaradi prostorov. Zbirali smo se na raznih krajih: Belgrano, sv. Julija, Boca, v župnijski dvorani v Ramos Mejiji in končno po posredovanju g. Mernika v Don Boscovem zavodu. V začetku so bili sestanki mesečni, kmalu pa štirinajstdnevni. Udeležba je bila zelo lepa, saj je prihajalo od 100 do 130 fantov. Težave so bile zaradi predavateljev. Vse je iskalo dela in stanovanja. Ko so

se dobili prostori, smo se lahko tudi športno udejstvovali: zbijanje žoge, pong-pong, šah in podobno...

Kljub razdalji in začetnim težavam v novi domovini so imeli fantje veliko smisla za žrtve. Vsak pa, ki je takrat stal ob stani, se je izgubil in utonil v velemestu..."

In tako se je začelo. Julija meseca istega leta pa so tudi v Mendozi ustanovili prvi odsek SFZ.

S časom so rojaki začeli ustanavljati domove po raznih krajih Velikega Buenos Airesa, kjer so bile naseljene večje skupine Slovencev.

Isti razvoj je sledil tudi v mladinskih organizacijah, ki sta se preoblikovali v zvezo ali centralo, ki so jo sestavljali krajevni odseki po domovih.

„Močni odseki naj sestavljajo močno zvezo“ je bilo geslo te reorganizacije.

Delovanje je raslo leto za letom. Prvotnim mesečnim oz. dvotedenskim sestankom so se pridružili izleti, taborjenja, nastopi, mladinske maše in mladinski dnevi, športna tekmovanja, plesi, izdajanje Mladinske vezi, pozneje še Pevsko glasbeni festivali, razstave, itd.

Vse te prireditve so se ponavljale leto za letom in to je bil izziv za mlado domišljijo, da so se iste prireditve predstavile v drugačni obliki ali z novim pogledom.

Sodelovanje v mladinskih organizacijah pa je bilo tudi prva šola za javno in organizirano delovanje in je vsakemu

lahko služilo kot izkušnja za bodoče delo v skupnosti in v osebnem poklicu.

Čas je tekel naprej. Prve člane so nadomestili mladi iz druge generacije, s časom spet drugi, ki so bili že sinovi prvih članov, sedaj pa že njihovi vnuki.

Prvotni glavni namen je bil združevati vso slovensko mladino v Argentini in jo v krščanskem duhu vzgajati na verskem, narodnem, kulturnem in telesnem področju.

Skozi leta se ti nameni in cilji niso spremenili. Spremenile so se potrebe in težnje njenih članov in tudi okoliščine in razmere, v katerih so živeli v preteklosti in živimo dandanes.

V začetku je bila potreba po stiku z mladimi sorojaki, da bi tako na nek način čutili bližino izgubljene domovine. Leta pozneje pa se je med tukaj rojeno mladino pojavilo vprašanje: zakaj moramo biti Slovenci, če pa smo Argentinci? Različni so bili pogledi na to problematiko, večina pa je bila tega mnenja, s katerim soglašam, da smo 100% Slovenci in 100% Argentinci in s tem, da ohranjamo slovensko besedo in kulturo, prav nič ne škodujemo Argentini, ravno nasprotno, jo bogatimo.

Mladina, kot del slovenske politične emigracije, je tudi imela kot vodilno načelo svobodo slovenskega naroda izpod komunistične diktature in vzpostavitev demokratične slovenske države. V tem smislu sta mladinski organizaciji dolga leta sodelovali pri pripravah in izvedbi raznih proslav, manifestacij, predavanj, itd. S kakšnim ponosom in upanjem pa smo korakali po buenosaireških ulicah ob priliki samostojnosti Slovenije.

In tako smo prišli do sedanjosti.

Ni bilo vse odlično, ni bilo vse najboljšo, bile so napake in pomanjkljivosti. A brezmejno več je bilo dela in truda, skrbi in žrtve in tudi mnogo lepih trenutkov, veselja, navdušenja in zadovoljstva.

Na tej poti pa nismo bili sami. Starši in starejši so nas podpirali in nam priskočili na pomoč, kljub temu, da nas včasih niso razumeli.

Imeli pa smo tudi, (in jih še imamo) naše angele varuhe, naše duhovne voditelje. Veliko jih že uživa božje plačilo v nebesih. Kot predstavnika vseh pa bi rad omenil dolgoletnega duhovnega vodja dr. Alojzija Starca. S kakšno zavzetostjo je dr. Starc skrbel za mladinske organizacije v vseh ozirih, duhovno in tudi organizacijsko. Pomagal nam je pri pripravi letnega programa, poskrbel za pre-

Ob praznovanju 50-letnice mladinskih organizacij je bila v Slovenski hiši tudi razstava fotografij iz 50-letne zgodovine SDO in SFZ. - Foto Marko Vombergar

350 NEMŠKIH MUČENCEV IZ ČASA NACIZMA

Izdajatelj nemškega martirologija 20. stoletja, kölnski prelat Helmut Moll, je pri nedavnem predavanju v Rimu povedal, da je v Nemčiji znanih 350 primerov, ko so nemški katoličani umrli zaradi svoje vere za časa nacizma in jih smejo zaradi tega uradno uvrščati v seznam pričevalcev za vero 20. stoletja. Resnično število pričevalcev je po vsej verjetnosti bistveno večje, vendar je v številnih primerih težko dobiti zadostno dokumentacijo; 350 primerov žrtev pa je izpričanih.

Med mučenci za vero v Nemčiji je bilo 160 škofijskih duhovnikov, več kot 60 redovnikov in redovnic ter 110 laikov. K tem žrtvam je treba prišteti še nekaj protestantov in pravoslavnega vernika, ki so delovali na področju ekumenizma. Večina mučencev za vero je umrla v koncentracijskih taboriščih ali v zaporih. Samo v Dachau je bilo interniranih 447 nemških duhovnikov, od tega 411 katoliških in 36 protestantskih. Prelat Moll

je poudaril, da so nemški mučenci za vero iz 20. stoletja „dragocena dediščina“ za Nemčijo in ves krščanski svet.

Knjiga o njih z naslovom Pričevalci za Kristusa, ki je izšla lani po naročilu nemške škofovske konference, je razprodana. Izšel je že ponatis. Ta vsebuje imena in priimke ter življenjske podatke okrog 700 nemških pričevalcev za vero v 20. stoletju. Ti so bili - poleg že omenjenih 350 žrtev nacizma - žrtve komunističnega nasilja, umrli pa so tudi v misijonih oziroma v obrambi pred skrutitvijo svojega človeškega dostojanstva.

ŠE BOLJ BODO DELALI ZA EDINOST

Predstavniki katoliške in anglikanske Cerkve so se na šestdnevnem mednarodnem dialoškem srečanju v Torontu (od 14. do 20. maja) - udeležilo se ga je 30 škofov iz obeh Cerkva - dogovorili, da si bodo v prihodnosti še močneje prizadevali za edinost. Do srečanja je prišlo na pobudo papeža Janeza Pavla II. in can-

terburyjskega anglikanskega nadškofa Georga Careyja. Ta je na vprašanje časnika, kdaj je mogoče računati, da se bosta zopet združili leta 1543 ločeni Cerkvi, odgovoril, da bo pred tem še treba pojasniti vprašanje ženskega duhovništva v anglikanski Cerkvi.

Pogovarjali so se za zaprtimi vrati katoliškega samostana, v katerem so se zbirali pri skupnem bogoslužju božje besede, sicer pa ločenim bogoslužnim opravilom. Najvišji predstavnik katoliške Cerkve na pogovorih in pri bogoslužnih slovesnostih je bil predsednik Papeškega sveta za edinost kristjanov kardinal Edward Cassidy. Papež Janez Pavel II. jih je v pozdravni besedi, objavljeni 18. maja, spodbudil, naj okrepijo duhovno edinost med Cerkvama. Prejšnji dan, 17. maja, pa so se udeleženci pogovora zbrali na ekumenski slovesnosti v katoliški stolnici sv. Mihaela v Torontu. Vodila sta jo torontski nadškof kardinal Alojzij Ambrožič in torontski anglikanski škof Terence Finlay, govoril pa je prvi mož anglikanske Cerkve nadškof George Carey.

davatelje, svetoval na občnih zbiorih, ko nismo vedeli ne kod ne kam. Zato dr. Starcu in vsem bivšim in sedanjim duhovnim vodjem prav lepa hvala za opravljeno delo.

Biti dobri Slovenci in dobri Argentinci v današnjem svetu pa ni lahka naloga.

Biti dobri Slovenci, ki cenijo vrednote in kulturo, ki so jo podedovali in jo želijo ohranjati in posredovati bodočim rodovom.

Biti dobri Argentinci, ki ljubijo in spoštujejo svojo rodno zemljo in skrbijo za njeno rast in napredek tako v duhovnem kot v materialnem oziru.

Ne, ni lahko. Hoditi je treba proti toku individualizma, brezskrbnosti in večnega „imejmo se fajn“.

Zavedamo pa se, da po naših žilah teče slovenska kri in da smo od naših staršev prejeli slovenski jezik in kulturo. Gotovo, najlažje bi za nas bilo zakopati prejete talente, tako bi tudi postali bolj odprti. A kmalu bi ostali brez slovenske pesmi, brez slovenske besede in končali bi pri kranjski klobasi in potici. Kolikokrat sem že slišal: „škoda, da me niso takrat naučili po slovensko“. Človek, ki se čuti Slovenca, a je ogromno prikrajšan zaradi neznanja jezika.

„Otroci, vi ne veste, kaj imate...!“ so nam pravili doma.

Se zavedamo, kakšen zaklad imamo,

ko od zibelke govorimo po slovensko?

50 let zveni slovenska beseda iz mladih grl pod Južnim križem. In želimo, da bi jo vi, mladi, in mladina bodočih rodov vsaj še toliko let ohranjala med nami. To je pa sedaj vaša in naša naloga.

Zato vas pozivam k ustvarjanju nove pomladi v mladinskih organizacijah, da bi rasli, cveteli in obrodili sadove. Vsak iz-

med vas je važen in ima posebno nalogo. Ne bojte se, korenine so močne in žive in vam bodo pomagale pognati in rasti. Sami pa morate prispevati veliko veselja, upanja in trdega dela.

Bog nas noče mlačne! Ustvarjajte, uporabljajte domišljijo, izčrpajte vaše talente.

In kot je sv. oče rekel slovenski mladini v Postojni: Korajža velja!

Recitacija Župančičeve Dume na akademiji v Dvorani škofa Rožmana ob 50-letnici mladinskih organizacij SDO in SFZ. - Foto: Marko Vombergar

Katoliško-anglikanska dialoška komisija ARCIC je bila ustanovljena leta 1966. 12. maja 1999 je dosegla precejšen ekumenski napredek z izjavo Dar avtoritete (The gift of authority), v kateri so anglikanski in katoliški teologi našli skupne načine izražanja za prvenstvo in nezmotljivost papeža v vesoljni Cerkvi.

MIROSLAV BULEŠIČ KMALU BLAŽEN?

Leta 1947 se je ob birmi
v Lanišču v severni Istri odigrala
krvava drama

V škofijskem domu v Poreču se je 8. maja začel uradni škofijski postopek za razglasitev mučenca za vero, nekdanjega podravnatelja pazinskega semenišča, božjega služabnika Miroslava Bulešiča, za blaženega. Postulator postopka je mons. Vjekoslav Milovan.

Poreško-puljski škof Ivan Milovan je z odlokom z dne 28. marca letos spodbudil omenjeni postopek za razglasitev Miroslava Bulešiča za blaženega. Omenjeni je bil ubit ob birmi 24. avgusta 1947 v Lanišču v severni Istri, ko je tam birmoval ugledni tržaški kanonik slovenskega rodu mons. Jakob Ukmar, župnijski upravitelj pa je bil prav tako Slovenec, med domačini zelo priljubljen Štefan Cek, doma iz Hrušice. Slovenska duhovnika sta napad preživela (Ukmarjevo življenje je zaradi hudih poškodb dolgo časa viselo na nitki), nazadnje pa bila zaradi hudih obtožb v slogu tedanjega komunističnega režima in udbovske taktike obsojena na šest let prisilnega dela (Štefan Cek) in mesec zapora (mons. Ukmar), napadalc pa so jo odnesli z minimalnimi kaznimi. Seveda, ko je bil pa ves napad na omenjene tri duhovnike skrbno „zrežiran“ ter se odigral tako rekoč pred očmi miličnikov.

Škof Milovan je v odloku poudaril, da je bil Bulešič žrtev „sovraštva do vere“, umrl je „in odium fidei“. Pojasnil je tudi, da je njegov škofovski prednik mons. Dragutin Nežič že 22. aprila 1956 začel postopek za razglasitev duhovnika in mučenca za vero Miroslava Bulešiča za blaženega. Ustanovil je potrebno sodišče, vendar je bilo delo ustavljeno zaradi velikih pritiskov s strani tedanjih komunističnih oblasti. Željo, da bi postopek nadaljeval, je leta 1992, ko so se časi že spremenili, Svetemu sedežu izrazil Nežičev naslednik škof Antun Bogetič. Kon-

gregacija za zadeve svetnikov je privoli-la. Avgusta 1998 je bil za postulatorja postopka imenovan mons. Vjekoslav Milovan.

Že prej, 23. avgusta 1997, so na laniškem župnišču, v katerem je bil ubit istrski mučenec za vero, in na cerkvenem obzidju, za katerim so se Laniščani ob birmi uprli napadalcem, tako da je mons. Ukmar lahko birmal 237 otrok, potem pa bili pred začetkom napada z zvijačo odstranjeni, odkrili spominski plošči. Ob petdeseti obletnici krvavih dogodkov v Lanišču in divjanja proti Cerkvi so v tem kraju priredili zgodovinski simpozij, predstavili knjigo „Krvava krizma Lanišče 1947“, ki jo napisala ena od prič tedanjih dogodkov, hrvaški kardinal Franjo Kuharič pa je 24. avgusta opravil slovesno mašo zadušnico.

Mučenec za vero Miroslav Bulešič danes počiva v rojstnem kraju Svetvinčenat, kamor so leta 1958 na željo njegove matere prenesli njegove posmrtno ostanke. Nekdanji laniški župnik Štefan Cek pa počiva v Dekanih, kjer je deloval in umrl leta 1985. V koprsko škofijo je prišel leta 1965.

INDIJANCE IN ČRNCE PROSILI ODPUŠČANJE

*Slovesna maša ob 500. obletnici
pokristjanjenja Brazilije*

Vatikanski državni tajnik kardinal Angelo Sodano je 26. aprila kot papežev predstavnik daroval slovesno mašo v kraju Coroa Vermelha v brazilski zvezni državi Bahia, kjer se je pred petsto leti začela evangelizacija Brazilije.

Maševal je na kraju, na katerem je daroval prvo daritev Bogu na brazilskih tleh kaplan v portugalski ekspediciji pod vodstvom Petra Alvaresa Cabrala, frančiškan Henrique Soares de Coimbra.

K maši je prišlo 50.000 ljudi, slovesnost pa je motil močan dež. Kardinalu Sodanu so se ob daritvenem oltarju pridružili številni kardinali, tristo škofov iz Brazilije in drugih držav in dva tisoč duhovnikov. Daritev so s plesi in pesmimi popeščali Indijanci in črnici.

Kardinal Sodano je v jubilejnem govoru Incijance in črnce prosil odpuščanja za „napake in opustitve, ki smo jih naredili med oznanjevanjem evangelija v preteklih 500 letih“. Pri tem je mislil na vse negativno, ki je, žal, tudi spremljalo sejanje semena božje besede na brazil-

skih tleh. Ostal pa ni le pri tem, marveč je spomnil tudi na uspehe misijonarjev. Ti so s svojim požrtvovalnim delom prinašali vero v državo in s postavljanjem številnih vzgojnih ustanov skušali pomagati domorodcem; branili so njihovo dostojanstvo.

Indijance in črnce je prosil odpuščanja tudi predsednik brazilske škofvske konference nadškof Jayme Cheme-llo: „Boga prosimo odpuščanja za grehe, prizadejane našim bratom, posebej še Indijancem, katerih pravice niso bile vedno spoštovane. Prosimo odpuščanja, da nismo vedno spoštovali naših črnih bratov in sestra, katerih predniki so prišli v to deželo kot sužnji.“

Predstavniki Indijancev so se najprej branili, da bi bila maša na kraju, na katerem je brazilska policija 22. aprila nasilno ravnala z okrog 2000 črnici in Indijanci, ki so mirno opozarjali na svoje pravice.

Pred začetkom slovesne maše je imel mlad Indijanec iz plemena Pataxo govor, v katerem je obsodil izključitev Indijancev iz državnih slovesnosti ob 500. obletnici evangelizacije Brazilije. Oblečen v oblačila svojega plemena je poudaril: „To je naša zemlja že 40.000 let, preden so pred 500 leti prišli belci. Ko so prišli, nas je bilo pet milijonov, danes nas je le 300.000, in še vedno smo preganjani.“ V znamenje žalosti, da je tako, je eden od Indijancev nosil črno zastavo.

Brazilska škofvska konferenca je isti dan v petnajst kilometrov oddaljenem kraju Porto Seguro začela večdnevno zasedanje. Na njem je sprejela izjavo o krivdi Cerkve pri preganjanju Indijancev in zaslužnjevanju črncev. Generalni tajnik škof Raymundo Damasceno je na začetku zasedanja ostro obsodil ravnanje brazilskih varnostnih sil z indijanskimi in črnski demonstranti. Poudaril je, da Cerkev v Braziliji ne bo več trpela zatiranja manjšin v državi.d

CERKEV OBŽALUJE SEŽIG FILOZOFA GIORDANA BRUNA

V Italiji so se 17. februarja letos spomnili 400-letnice smrti filozofa Giordana Bruna (1548-1600), ki so ga po nalogu inkvizicije v Rimu sežgali na grmadi. V vrsto spominskih, predvsem pa tistih prireditve, s katerimi so hoteli ta dogodek osvetliti v luči (žalostnih) dogajanj tedanje dobe ter nanj pogledati samokritično, je spadalo tudi strokovno srečan-

je v Neaplju, kjer se je v bližini rodil Giordano Bruno.

Udeležencem je pisal vatikanski državni tajnik kardinal Angelo Sodano. Poudaril je, da je bil sežig Giordana Bruna na grmadi „žalosten dogodek v zgodovini krščanstva, ki je tudi povzročil ogorčene napade na Cerkev. Ta si mora v duhu zadnjega vesoljnega cerkvenega zbora prizadevati za premaganje vsakršnih polemik in tudi omenjeni dogodek brati v polni zgodovinski resnici. Cerkev danes ni dolžna presojudi, kaj je sodelujoče pri procesu v vesti nagnilo k takšnemu dejanju“. Zgodovinske raziskave vzbujajo domnevo, da je sodnike vodila želja služiti resnici in javni blaginji in da so pri tem poskušali tudi rešiti Brunovo življenje. Kljub temu pa nekateri vidiki postopka in nasilna Brunova smrt - kot tudi pri smrtnih v podobnih primerih - Cerkev nagibljejo h „globokemu obžalovanju“, kajti resničen odgovor lahko daje le resnica sama. Pri tej pa je treba spoštovati vest in dostojanstvo vsakega človeka. To pa se v primeru Giordana Bruna ni izpolnilo.

Kdo je bil Giordano Bruno? To je znana osebnost iz dobe renesanse oz. protireformacije, in to zlasti na filozofskem področju. Rojen v Noli v Kalabriji, je že mlad vstopil v dominikanski red, ki ga je potem zaradi svojih načelnih stališč zapustil. Pot ga je vodila daleč po Evropi, med drugim v Francijo in Anglijo. Ko je kasneje prišel v Benetke kot gost plemiča Moceniga, ga je prav ta prijavil inkviziciji, ki ga je nato po daljšem pro-

cesu obsodila na smrt.

G. Bruno je veliko pisal, zlasti znane so npr. njegove knjige *De infinito, universo e mondi*, *De la causa, principio e uno*, *De monade, Degli eroici furori* itd. V teh letih se italijanski renesančni filozof jasno opredeli za monizem, to je nauk, da sta duh in materija eno in isto in panteizem (vse je božanstvo). Nemogoče bi bilo tu na dolgo obravnavati te teme, ki seveda karakterizirajo Brunovo misel. Pri tem zagovarja neskončnost vesolja in svetov, nauk o duši sveta s platonskim prizvokom, zanika osebnega Boga in krščanske pojme o Bogu in duši oz. večnem življenju. Iz tega torej jasno izhaja, da je Brunov nauk odločno v neskladju s katoliškim oz. krščanskim naukom nasploh.

Glavne obtožbe inkvizicije so torej izvirale iz prej omenjenih tez. Za razliko od ostalih dveh vidnih predstavnikov italijanskega naturalizma (kot sta bila Bernardin Telesij in Tomaž Campanella) je samo Bruno tako radikalno začrtal svoj filozofski nauk in se dejansko in zavestno postavil izven Cerkve. Seveda to še ni opravičljiv razlog, da je potem prišlo do skrajne kazni na grmadi. Ne bomo se tudi tu spuščali v zapletena vprašanja inkvizicije same, ki jo je seveda treba uokviriti v svoj čas. Danes gotovo obsojamo in zavračamo podobne obsodbe, kar dela tudi Cerkev sama. Nemogoče pa bi bilo za Cerkev Bruna rehabilitirati, saj je njegov nauk sam temu ovira. Zavračati moramo metode inkvizicije, ne moremo pa mimo idej.

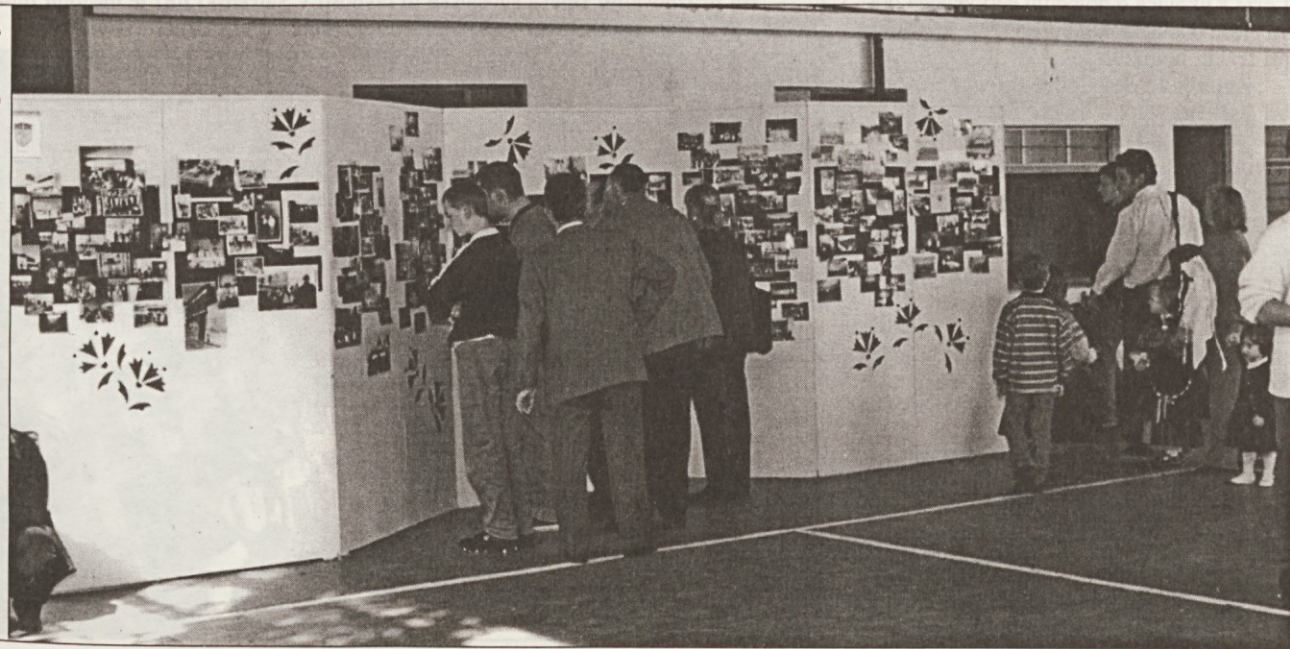
IZ NAŠE KRONIKE

Molitvena ura na čast svetega Rešnjega telesa ob mednarodnem evharističnem kongresu v Rimu (od 18.-25. junija) je bila v četrtek, 22. maja, v cerkvi Marije Pomagaj.

Procesija svetega Rešnjega telesa je bila v nedeljo, 25. junija, v parku Don Bosco v Ramos Mejiji; evharistično slavlje se je začelo ob 15,30 z mašno daritvijo v cerkvi Marije Pomočnice; maševal in pridigal je delegat mons. Jože Škerbec, mašni napovedovalec je bil inž. Janko Lavrič, berili sta brala Marjetka Železnikar Selan in Stane Snoj, ljudsko petje je vodil s skupino mož in fantov Andrej Selan, orglala je Anka Savelli Gaser; po maši se je po parku razvila procesija; Najsvetejše je nosil mons. Škerbec, evangelije so peli dušni pastirji Toni Bidovec, dr. Jure Rode, Franci Šenk in Franci Cukjati; baldahin so nosili Tone Belec, Polde Golob, Jernej Štefe in Ivan Zupanc; po zvočniku sta vodila molitev rožnega venca inž. Janez Krajnik in Nace Grohar; križ je nosil Martin Vomberger, šolske otroke so spremljale v procesiji učiteljice; male deklice so pred oltarji trosile cvetje; po procesiji je bila v cerkvi zahvalna pesem; vso pripravo evharističnega slavlja sta vodila France in Tone Bidovec; oltarje v parku so pripravile verske skupnosti San Justo, Pristava Castelar, Slovenski dom San Martina in Carapachaya ter Slomškov dom.

Na duhovniškem sestanku v Slovenski hiši je zadnjo sredo v juniju govoril dr.

Ob 40-letnici Slovenskega doma v San Martinu je bila razstava fotografij iz 40-letnega društvenega življenja sanmartinskega okraja.

ZDRAVNIK SVETUJE

Piše dr. Anton Prijatelj, spec. medicine dela

GRIPA

Redki med nami še niso preboleli gripe ali influence. To je nalezljiva bolezen, ki nas napade skoraj vsako zimo. Včasih nas preseneti celo zgodaj jeseni. Pred leti se je širila počasneje. Z razvojem pometnih sredstev, z velikim pretokom ljudi, še zlasti z letali, pa potuje dosti hitreje kot nekoč.

Največja pandemija (nalezljiva bolezen se je razširila po vsem svetu) je bila leta 1918, znana kot „španska bolezen“. Po mnenju nekaterih je pobrala več življenj, kot je umrlo ljudi v prvi svetovni vojni. Ali je bil vzrok manjša odpornost ljudi po vojni ali je bil virus bolj agresiven. Znani sta še pandemiji leta 1957, ki so ju imenovali azijska, in leta 1968 hongkonška gripa.

Gripo ali influenco povzroča virus, natančneje virusi treh tipov: A, B, C. Če kdo zboli za gripo, ki jo je povzročil virus tipa C, pridobi protileso, ki dajejo imunost verjetno za vse življenje. Drugače pa je za virusi tipa A in B. Virusa tipa A in B imata več sevov, ki se iz leta v leto spreminjajo. S tem se spreminja tudi odpornost proti posameznim sevom. Tako se spreminja tudi uspešnost cepiva proti gripi. Zato se moramo cepiti proti gripi vsako leto, ker se na ta način

obranimo pred boleznijo, ki ima tako različne povzročitelje.

Bolezen se širi s kapljično infekcijo. Ljudje, ki so oboleli in kašljajo in kihajo vse naokoli, s svojim kihanjem in kašljanjem širijo bolezen. Zato tudi ne priporočamo, da bi bolniki hodili naokrog in trosili svojo bolezen. Inkubacija - doba od okužbe do izbruha bolezni - je zelo kratka, saj traja le od enega do treh dni. Bolezen se začne z visoko vročino, bolečino po vseh sklepih, močnim glavobolom, bolečimi mišicami, močno utrujenostjo in pomanjkanjem teka. Tem težavam se pridruži nahod, boleče grlo ter kašelj, ki ga spremljajo bolečine v prsnem košu. Če se ne zaplete, traja vročina le dva do tri dni. Za ta čas svetujemo bolnikom, da ostanejo doma in ne hodijo k zdravniku. Seveda je večno vprašanje za zaposlene, ali jim bo zdravnik odobril bolniško oziroma odsotnost z dela za te dni. Če ni drugače, je najbolje svojega zdravnika obvestiti po telefonu, da ležimo z visoko vročino in ne moremo na delo. Ta čas naj bolnik leži v postelji in naj ne bo „heroj“, ki bi z vročino hodil okoli ali celo na delo. Če delavec dela z vročino, je nevarnost velika. Lahko se poškoduje, posebno če dela nevarna dela, kot so dela pri stro-

ju, vozi avto, ali dela na višini. Da o natančnosti dela ne govorimo. Seveda pa obstaja tudi nevarnost komplikacij. V tem času svetujemo le zdravila proti vročini in glavobolu. Pogosto priporočamo aspirin. Pri tem velja opozoriti, da moramo tableto raztopiti v vodi in to popiti.

Če vročina po treh dneh ne mine, je pametno poiskati zdravnika, ker obstaja resna nevarnost, da je prišlo do komplikacij. Seveda so najpogostejše komplikacije dihal. Bojimo se bronhitisa, še bolj pa pljučnice. To pa moramo zdraviti drugače, verjetno z antibiotiki - vendar šele takrat, ko je bila postavljena točna diagnoza.

Bolnik z visoko vročino se poti. Ker se poti, izgublja tekočino. Žejen je. Priporočamo pitje veliko tekočine. Ni potrebno, da je ravno vroč čaj. Mrzel pa tudi ne. Ledene tekočine pa prav prepovedujemo. Bolnik navadno nima teka. S hrano ga ne smemo siliti. Prijala mu bo lahko hrana z mnogo tekočine. Juha ga bo okrepila.

Bolnik bo slaboten še nekaj dni. Zdravnik ga bo pregledal in navadno tudi odredil nekaj laboratorijskih preiskav. Vsekakor sodi k tem preiskavam urinski izvid, da se ja ne bi pritaknila kakšna ledvična komplikacija. V času rekonvalescence priporočamo hrano z mnogo vitamini. Teh v zimskem času navadno primanjkuje v naši hrani.

Na preprečevanje gripe pa moramo misliti že prej, in to s cepljenjem.

Lojze Kukovica o določilih cerkvenega prava glede odpustkov in dušnopastirskega dela pri težkih bolnikih.

Župnik Mirko Grbec - prelat; rojen je bil Loškem potoku 1938, gimnazijske študije je opravil kot gojenec v Rožmanovem zavodu v Adroqueju, bogoslovne pa v semenišču v La Plati; posvečen je bil 3. 12. 1966 v La Plati; kot kaplan je deloval v župniji San José v Lanusu (1967-1969), kot župnik pa v naslednjih župnijah: Nuestra Señora de Itatí, kjer je zgradil župnijsko cerkev, 2 osnovni in obrtno šolo, 4 podružnice in 8 kapelic (1969-1984); hkrati je bil upravitelj župnije San Judas Tadeo, kjer je zgradil 2 podružnici (1979-1983); San Pablo - Burzaco, kjer je zgradil novo veliko cerkev sv. Pavla (1984-1991); od 1991 vodi župnijo v Longchampsu; od 1985 je glavni voditelj Marijine legije v Argentini; v znamenje priznanja izrednega dušnopastirskega delovanja mu je škof škofije Lomas de Zamora posređeval odličje papeškega častnega prelata.

Na praznovanju Dneva slovenske državnosti v Slovenski hiši je nastopil tudi otroški zbor ZS pod vodstvom Marte Selan. - Foto: Marko Vombergar

IZ NAŠE KRONIKE

Praznovanje dneva slovenske državnosti je bilo v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja v soboto, 24. junija; zahvalno mašo v cerkvi Marije Pomagaj je s somaševalcem prelatom Jožetom Guštinom daroval dušni pastir Franci Cukjati; mašne dele je napovedoval inž. Tone Podržaj, berili sta brala tajnica in predsednik ZS prof. Neda Vesel Dolenc in dipl. novinar Tone Mizerit, med mašo je pel otroški zbor s Pristave „Zarja mladosti“ pod vodstvom Marjane Jelenc; po maši sta predsednik in tajnica ZS položila šopek pred spomenik domobrancev; program akademije v dvorani škofa Rožmana je napovedoval Marjan Jože Loboda; po prihodu zastav so vsi navzoči zapeli argentinsko in slovensko himno; predsednik Mizerit je pozdravil goste, med njimi veleposlanika RS prof. dr. Janeza Žgajnarja z gospo, predstavnika mesta Buenos Aires lic. Gabriela Grecco in predstavnike Federacije narodnostnih skupnosti, zbrane je pozdravil tudi veleposlanik Žgajnar; slavnostni govornik je bil lic. Franci Markež; otroški zbor ZS je zapel 8 pes-

mi pod vodstvom Marte Selan; društvo ZS v soglasju z Medorganizacijskim svetom je letos nagradilo z odličjem tri javne delavce: Marjano Batagelj, Toneta Oblaka in Lojzeta Sedeja; Marjana Batagelj deluje v slovenskem šolstvu čez 40 let, Tone Oblak je cenjen kot duša kulturnega dela v Našem domu in odličen scenograf tudi pri osrednjih prireditvah v Slovenski hiši; Lojze Sedej pa neutruden raznašalec slovenskega tiska od prihoda v deželo in vsestranski sodelavec v Slovenski hiši; Blaž Miklič in Janez Krajnik sta recitirala Prešernovo Zdravljico; nato je bila v praznično okrašeni dvorani slavnostna večerja, ki so jo pripravili Sanmartinačani; oder je s portretom Slomška in Prešerna okrasil Tone Oblak; luč in zvok so urejali Damijan Ahlin, Ivan Albreht in Aleksander Šuc; razstavo slik 17 slikarjev je pripravila Andrejka Dolinar Hrovat.

Skupina 30 abiturientov Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka (Rast 29) je 29. junija odpotovala na obisk Slovenije pod vodstvom predsednika ZS Toneta Mizerita in Bogdana Magistra.

Alojzijevega proslava slovenskih šolskih otrok je bila v nedeljo, 2. julija, v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja; ob 16. uri je delegat Jože Škerbec maševal v cerkvi Marije Pomagaj za pokojne katehete in učitelje; v mašnem nagovoru je spregovoril o jubilejnim letu in češčenju sv. Rešnjega telesa; mašna napovedovalka je bila Irenka Zarnik, berili sta brali Nadica Grohar in Marjana Vivod, pel je šolski zbor Rožmanove šole pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic; po maši je bil poklon pred spomenikom pobitih domobrancev; Matjaž Sušnik in Marjanca Boštjančič v narodni noši sta prinesla pred spomenik svečki in slovenski šopek, učenci Baragove šole so deklamirali Balantičevo pesem To jutro, spominske besede je spregovoril šolski referent France Vitrih, katehet Jože Škerbec je vodil molitve, vsi udeleženci pa so zapeli Moja domovina; v dvorani škofa Rožmana so sedanj in nekdanji učenci Jurčičeve šole zaigrali otroško igro Kralj Matjaž in Alenčica Daneta Zajca v režiji Ani Klemen; glavne vloge so odigrali Pavel Aleš, Silvi Žnidar, Damjan in

Valentin Cuny, Martin Delbene, Andrej in Sandi Žnidar, Karina Novak in Sonja Kolenc; sceno je izdelal Pavel Sušnik s pomočniki, glasbo je izbrala Ani Klemen, ples naučila Ani Senovršnik, obleke so izdelale Pavla Korošec, Ani Klemen in Anka Garcia s pomočjo mamic in učiteljic, zvok in luč je urejal Damjan Ahlin, šepetalka je bila Metka Slabe, ki je kot voditeljica šole skupaj z režiserko Ani Klemen ob koncu prejela šopek.

Po mladinski maši na Pristavi je dekletom in fantom govoril jezuit in pisatelj Alfredo Sáenz o značilnostih modernega človeka.

Novi odbor društva Triglav v Rosariu sestavljajo: predsednik Marjan Jeriha, podpredsednik Adolfo H. Ferrari, tajnica Graciela Kastelic, namestnik tajnice Ariel Ortiz, blagajničarka María Eugenia Ersetič, namestnik Germán Klečar; odborniki: Rosa A. Polh, Catalina Klinec in Cecilia Salazar Novak; namestniki: Christian Ferrari, María Filej in Norma J. Sirk; v nadzornem odboru: Pedro R. Contreras in Esperanza V. Sfiligoy; društvo je zadnja leta zelo poživilo dejavnost.

Člani komisije Državnega zbora RS za odnose s Slovenci po svetu pod vodstvom mag. Marjana Schiffererja so obiskali tudi Slovensko Pristavo. - Foto: M. Čeč

malo za šalo...

ŠE KAR USPEŠNO - „Tone, si v letu, ki se je izteklo, uspešno vozil?“ - „Še kar. Trije karamboli, sedem prekrškov, trije neuspeli in štirje uspeli pobezi.“

DARILA - „Možu sem kupila toliko daril, da vseh hkrati sploh ne more uporabljati.“ - „Kaj pa si kupila?“ „Tri kravate.“

VABILO - Na policiji so vlomilca vprašali: „V enem tednu ste vlomili kar trikrat. Zakaj?“ - „Ker je na vratih pisalo: Kmalu nas spet obiščite!“

PRVI SINDIKALISTI - Podjetnik sedi v kavarni s svojim prijateljem sindikalistom. Čez nekaj časa začne podjetnik sindikalista zbadati: „Ali veš, da so bili sveti trije kralji prvi sindikalisti?“ -

„Kako to misliš?“ - „Ja, pustili so delo, se oblekli v lepe obleke in se odpravili na potovanje.“

DELA ZA PET - „Ko sem vas vzel v službo, ste trdili, da delate za pet, pa tega še nikjer nisem opazil.“ - „Lepo prosim: Kot tedaj, tudi danes moram preživljati poleg sebe še ženo in tri otroke!“

IZPOSOJENO - Učitelj razlaga: „Številke imamo od Arabcev, koledar od Rimljanov in steklo od Egipčanov. Mi lahko kdo pove kakšen podoben primer?“ Oglasi se Maksi in pravi: „Likalnik imamo od Kosovih, ki živijo nad nami, sesalec od Perkovich pod nami, glasbene plošče in kasete pa od Puševih v prvem nadstropju.“

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Do danes, žal, še nismo iznajdli britve, s katero bi se dala obriti kosmata vest.
- Želi mi konec, ker poznam njegov začetek.
- Vsi pisatelji sveta: o čem molčite?!
- Komunisti so se res izpeli, dirigirajo pa še vedno.
- Najbolj črvivi so tisti, ki jih nikoli ne gloda črv dvoma.
- Z obžalovanjem se spominjam dobrih starih časov. Da se le ne bi vrnil!
- Najboljši voditelj je tisti, ki zna druge voditi za nos.
- Največkrat je roka pravice počasnejša od nog krivice.
- Narod je osebno odgovoren za napake svojih voditeljev.
- Narobe svet: zdaj imamo že desne komuniste in leve kapitaliste.

OPOZORILO - Mati vsa iz sebe okrega sinka: „Mati, ja, kolikokrat ti moram še povedati, da ne prekinjaš svojega očeta, kadar me posluša!“

BLIŽINA - „Oh, da, ko sva bila zaročena, si bil

presrečen, če si lahko bil z menoj samo pol ure!“ - „Tudi zdaj bi bil, draga!“

MIR - Mož na grobu svoje žene brunda sam zase: „Draga moja Ančka, zdaj si našla svoj mir... pa tudi jaz sem ga, veš.“

KJE JE KAJ

V Prešernovem letu -	
Božidar Fink	193
Novi delegat slovenskega dušnega pastirstva v Argentini	194
42. mednarodno vojaško romanje v Lurd	194
Posvečenje novih slovenskih škofov	95
Slovenec rektor semenišča v Varšavi	195
Glavni svetniki v avgustu	196
Praznik Marijinega vnebovzetja	197
Govor na gori -	
Wilhelm Hünermann	198
Ruski predsednik Putin obiskal papeža	200

Možes nove dobe -	
Franci Petrič	200
Zakaj blatijo papeža Pija XII.?	201
Prvi krščanski festival v Stični	201
Rodoviten duhovni prostor Kočevskega roga -	
Franci Petrič	202
Bog je večji od zla -	
Nadškof dr. Franc Rode	203
Biti v zgodovini in zunaj zgodovine -	
Prof. Justin Stanovnik	204
Pričevalci za vero	205
Preživeli France Dejak v Kočevskem rogu	206
Srečanje s Tolstojem, Nickolsonom in Corsellisom ...	207
Brez usmiljenja -	
Bogomir Štefančič	207
Od Roga do Katyna -	
Alojz Rebula	208

To jutro - France Balantič	208
Slovenija danes -	
Branko Rozman	209
Posebna pot kontemplacije: Jezusovi Mali bratje - Stanko Žakelj	211
Novi mehiškanski svetniki	213
Sodobno suženjstvo -	
Lojze Kukovica	214
Božidar Fink - 80-letnik - A. G.	216
Bog nas noče mlačne! -	
Dominik Oblak	217
350 nemških mučencev iz časa nacizma	219
Še bolj bodo delali za edinost	219
Miroslav Bulešič kmalu blažen? -	
Indijance in Črnce prosili odpuščanje - Cerkev obžaluje sežig filozofa Giordana Bruna	220
Zdravnik svetuje	222
Iz naše kronike. 221, 222, 223, 224	

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.
Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: (54-11) 4307-1044 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2000: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve:

- Iz življenja na Slovenski pristavi v Castelarju.
 1. Dr. Alojzij Kukovica - krajevni dušni pastir,
 2. na cvetno nedeljo,
 3. obisk komisije Državnega zbora RS za zdomce
 pod vodstvom mag. Marjana Schiffrerja,
 4. pred sv. mašo na velikonočno nedeljo,
 5. občni zbor pristavskega društva,
 6. in 7. pristavska tombola. Foto: M. Čeč

Zgoraj in od leve: Praznovanje dneva slovenske državnosti v Slovenski hiši, 24. junija.

1. Lic. Franci Markež - slavnostni govornik,
2. ob prihodu argentinske in slovenske zastave v dvorano.

Spodaj od leve:

3. Otroški zbor Zedinjene Slovenije pod vodstvom Marte Selan. - Zedinjena Slovenija v soglasju z Medorganizacijskim svetom je nagradila z odličjem
4. Marjano Batagelj,
5. Toneta oblaka in 6. Lojzeta Sedeja. Foto: Marko Vombergar

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec
 Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Composición, armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correo Argentino
 Suc. 7 Bs. As.
 FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 6395
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 2560